

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԵՕ՞Ք ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՆՔ...

Ուաշինգտոնի մէջ մասնակցել է ետև «Հագարանակի Մարտահրաւրէրներ» ծրագրի շուրջ համաձայնագրի ստորագրութեան արարողութեան, ՀՀ Արտաքին Գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան Մարտ 27-ին ելոյթ ունեցած է Հայկական Համագումարի, Հ.Բ.Մ.-ի եւ Հայաստանայց եկեղցոյ թեմերու կազմակերպած հայկական հարցերու համաժողովի ընթացքին:

Պր. Օսկանեանի ելոյթի գլխաւոր նպատակը եղած է՝ խրատել սփիւռքահայութեան, որ պէտք է ներդրումներ կատարեն Հայաստանի մէջ, նպաստելու համար հայրենիքին մերս աղատութեան կրճատման: Ան քաջ իմանալով, որ նման կոչերու հանդէպ իր ունկնդիրները արդէն իսկ կասկածամտութեամբ կը մօտենան, փորձած է ինքնաներազատելու ներդրումներու իրագործումը խանգարող ազդակներուն:

«Արդեօք ցանկանում եմք ունենալ մի երկիր ուր իւրաքանչիւրը՝ տղամարդ թէ կին, կը հաւատայ, որ կարող է ազատօրէն իր կարծիքներն արտայայտել, բուռն կերպով փոխել կեանքը, մեմ կարող եմք հաւատալ դատաւորների անաչառութեանը, ոստիկանների ազնուութեանը ու ուսուցիչների հոգատարութեանը, հարկեր են վճարում համակարգի՞ն, այլ ոչ թէ վճարում ենք անում պաշտօնեաների, հարուստի ու աղքատի միջեւ տարբերութիւնը միայն ժամանակի խնդիր է, այլ ոչ թէ՛ նակատագրի: Բնականաբար ցանկանում եմք», ըսած է Օսկանեան:

Ուրախալի է նախարարի քերական լսել Հայաստանի մէջ տիրող խոցելի կացութիւններու մասին նման անկեղծ մօտեցում, սակայն սփիւռքահայութեան մօտ քննում յառաջացնելու համար բաւարար չեն նման հարցականի ձեւով դրուած բարահիւսութիւնները: Կացութիւնը փոխելու նպատակով հիմնական քայլեր են անհրաժեշտ: Գլխաւորաբար պէտք է քաղաքական կամք: Այդ կամքի բացակայութեան մասին կը վկայեն վատթարացող ժողովրդավարութիւնը, մամուլի ու խօսքի ազատութեան նորանոր սահմանափակումները, դատական համակարգը իշխանութիւններու քաղաքականացումը իշխանափոխութեան:

Պահանջուածն ալ այդ է:

Ս.Դ.Է.Կ. Մամուլի Դիւան

ՓՐՈՓ. ՌԻԶԸՐՏ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ «ՍՓԻՒՔԸ ԲԱՒԱԿԱՆ ԼԱՒ ՏԵՍՆՈՒՄ ՈՒ ՇԱՍԿԱՆՈՒՄ Է, ԹԵ ԻՐԱԿԱՆՈՒՄ ԻՆՉ Է ԿԱՏԱՐՈՒՄ ՇԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ»

Հայաստանի մէջ սիրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին, ամերիկահայ յայտնի պատմաբան, Լոս Անճելըսի Քալիֆորնիոյ Պետական Համալսարանի (ԵՈՒ.ՍԻ.Ա.Լ.ԷՅ.) արդի հայոց պատմութեան ամպիոնի վարիչ՝ փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան «Ազատութիւն» ռատիոկայանի միջոցաւ ըսած է, - «Սփիւռքը բաւական լաւ տեսնում ու հասկանում է, թէ իրականում ինչ է կատարուում Հայաստանում, որ ամէն ինչ կեղծուած է, որ չկայ ազատ մամուլ, որ ամէն ինչի վրայ իշխանութիւնները խիստ վերահսկողութիւն են սահմանել ու ճնշումներ են գործադրում: Եթէ այսպէս շարունակուի, Հայաստանը կարող է ձախողուած պետութեան կարգավիճակ ունենալ»:

Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան

այդ ժողովրդավարական համակարգը չէ: «Երբեմն մենք դատապարտում ենք Թուրքիային՝ ասելով, որ այնտեղ զինուորական բռնապետութիւն է եւ այլն, բայց փաստը այն է, որ այնտեղ թերթերը աւելի ազատ են», - ըսած է Ռիչըրտ Յովհաննէսեան:

Փրոֆ. Յովհաննէսեանի կարծիքով, այս բոլորի արդիւնքով ժողովուրդը լրիւ անտարբեր դարձած է քաղաքական գործընթացներու նկատմամբ եւ ոչ մէկուն չի հաւատար՝ ոչ իշխանութիւններ:

Շաբ.ը էջ 4

ԼԻԲԱՆԱՆ

Շ.Մ.Մ.-Ի ՍԿԱՌՏՆԵՐՈՒ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՄՈՒԽԹԱՐԱ

Ուալիտ ձեռնպուլաթ շրջապատուած Հ.Մ.Մ.-ի սկաւտներով՝ Մուխթարայի պալատէն ներս

Լիբանանեան մամուլը կը հարցրէ որ, Կիրակի Ապրիլ 2-ին Հայ Մարմնամարզական Միութեան՝ Հ.Մ.Մ.-ի սկաւտական պատուիրակութիւնը այցելած է Մուխթարա, ուր ծաղկեպսակ գետեղած է նահատակ Քամալ ձոնպուլաթի գերեզմանին: Սկաւտական փողերախումբը հնչեցուցած է Լիբանանի Քայլերգը եւ ապա շքերթով ուղղուած է Մուխթարայի պալատ, ուր

ընդունուած է լիբանանեան ընդդիմադրութեան ղեկավարներէն Ուալիտ ձոնպուլաթի կողմէ:

Հ.Մ.Մ.-ի պատուիրակութեան անունով ելոյթ ունենալով Սուլիմ Սուլեյմանեան ըսած է, - «Ինչպէս ամէն տարի, դարձեալ եկած ենք այցելելու մեծ նահատակ Քամալ ձոնպուլաթի գերեզմանին, վերանորոգելու է լիբանանեան ընդդիմադրութեան ղեկավարներէն Ուալիտ ձոնպուլաթի կողմէ:

Շաբ.ը էջ 4

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ՄԱԿ-ԷՆ ՆԵՐՍ

Անցեալ շաբաթավերջին աւարտեցաւ Հայաստանի ու Ռուսաստանի դեսպաններու եւ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան ջանքերով կազմակերպուած գիտաժողովը՝ ՄԱԿ-էն ներս՝ «Ցեղասպանութիւն. երէկ եւ այսօր. ինչ դասերով կը մտնենք 21-րդ դար» խորագրի տակ:

«Առայժմ այս պէտք է գնահատել իբրեւ ՄԱԿ-ի մօտ կազմակերպուած հերթական քննարկում: Այն տեղի չէ ունեցած ՄԱԿ-ի հովանաւորութեան տակ: ՄԱԿ-ը միայն սրահը տրամադրած է, թէ եւ քննարկումներուն մասնակցած է նաեւ ՄԱԿ-ի գլխաւոր քարտուղար Քոֆի Անանի քաղաքական հարցերով օգնականը», - «Ազատութիւն» ռատիոկայանին յայտնած է քննարկումներուն հայկական տեսակետները ներկայացնող՝ Ջորջեան Հիմնարկի ցեղասպանութիւններու հետազոտութեան կենտրոնի տնօրէն, Փրոֆեսոր Վահագն Տատրեան:

Այն հարցին, թէ ի՞նչ նպատակ ունի ՄԱԿ-ը՝ նման քննարկումներուն տեղ յատկացնելով, Տատրեան ըսած է որ, ՄԱԿ-ը գիտական կենտրոն չէ, այլ քաղաքական մարմին, ուստի հիմնական նպատակը հետազոյց ցեղասպանութիւններու կանխումն է: «Նպատակը 20-րդ դարու առաջին ու վերջին ցեղասպանութիւնները ուսումնասիրելը, անոնցմէ դասեր քաղելն է՝ հետագայ ցեղասպանութիւնները կանխելու համար»:

ԵՐԹՈՂԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆԻ ՀԱՍԱԶԱՅՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՉ Կ'ԱՊՐԻՆ 50 ՀԱԶԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐ

Ելոյթ ունենալով Նիւ Եորքի Արտաքին յարաբերութիւններու խորհուրդէն ներս, Թուրքիոյ վարչապետ Ռեջեփ Էրթողանի արտաքին քաղաքականութեան հարցերով խորհրդական, Թուրքիոյ խորհրդարանի անդամ Էգեմէն Պազիչ յայտարարած է թէ, միջազգային դիտողները կ'ակնկալեն, որ Թուրքիա բանալ իր սահմանը Հայաստանի հետ:

«Մենք կը ճանչնանք Հայաստանը իբրեւ ինքնիշխան պետութիւն: Մենք չունինք դիւանագիտական յարաբերութիւններ, բայց կը յարգենք անոնց (հայերու) ինքնիշխանութիւնը այնպէս, ինչպէս կը յարգենք նախկին Խորհրդային Միութեանը»:

Շաբ.ը էջ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՂԱՐԱԲԱՂ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԻՄԱՑ

Այս տարուայ Յունուարի 13-ին խօսելով Ռուսաստանից Հայաստանին մատակարարող գազի գնի թանկացումը ինչ-որ ձևով կանխելու մասին՝ ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեանը դեմ էր արտայայտել «Գոյք» գազի դիմաց» բանաձևին: Սա այն բանաձևն է, ըստ որի մենք ինչ-որ բան պետք է տայինք Ռուսաստանին, որի դիմաց ինքը համաձայն էր չթանկացնել մեզ մատակարարող գազը կամ էլ այդ թանկացածի արժեքը վերցնել գոյքով: «Ճիշդն ասած, աւելորդ ապրանք չունենք, որպեսզի ակտիվներով դա փոխհատուցենք: Եթե ակտիվներով էլ փոխհատուցենք, ընդամենը մէկ տարուայ եւ ոչ թէ արմատական խնդիր կը լուծուի», ասել էր Անդրանիկ Մարգարեանը: Այս յայտարարութիւնից մօտ երկու ամիս անց Հայաստանն ու Ռուսաստանը սկսել են ձեւակերպել իրան-Հայաստան գազամուղի Հայաստանով անցնող հատուածը եւ Հրազդանի Զէկ-ի հինգերորդ բլոկը Ռուսաստանին փոխանցելու համաձայնագիրը, ինչի դիմաց Ռուսաստանը վճարելու է բնամթերքով՝ տուեալ դէպքում գազով: Փաստորէն, տեղի է ունենում մի բան, ինչին հրապարակային դեմ էր արտայայտուել վարչապետը: Խնդիրը այստեղ իրադարձութիւնների զարգացման սկանդալային ընթացքը է, իբր վարչապետը չի տիրապետում իրավիճակին: Աւելի կարեւոր է հասկանալ, թէ ինչո՞ւ է նման վիճակ ստեղծուել: Երբ ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սերժ Սարգսեանը նախորդ շաբաթ ակնարկեց իրադարձութիւնների զարգացման նման հեռանկարի մասին, նոյն ժամին վարչապետը տեղեակ էր դրանից: Սա նշանակում է՝ «Գոյք» գազի դիմացը»

իրագործում է մի խօսակցութեան համատեքստում, ինչից տեղեակ է Սերժ Սարգսեանը, եւ տեղեակ է վարչապետ Մարգարեանը: Տուեալ դէպքում խօսքը ԼՂ հարցի կարգաւորման մասին է: ԼՂ հարցում Ռուսաստանի դիրքորոշումը, ըստ էութեան, այն կարեւոր կուռաններին մէկն է, որ Քոչարեանին օգնում է խուսանաւել հարցի կարգաւորման բանակցութիւններում: Ու հիմա Ամերիկան Քոչարեանին այդ կուռանից զրկելու խնդիր ունի: Դրա միակ եղանակը Ռուսաստանին համոզելն է, համոզելու ամենապարզ ձեւը՝ առեւտուրը: Ընդ որում՝ այդ առեւտրի արդիւնքում Ռուսաստանը պէտք է ստանայ այնպիսի մի բան, որ ինչ-որ կերպ համարժէք լինի ԼՂ հարցի չկարգաւորուածութիւնից իր ստացած օգուտներին, եւ ցանկալի է, որ այդ բանը լինի Հայաստանում: Իսկ այստեղ վաճառելու շատ բան չի մնացել, եւ ամերիկացիները ԼՂ հարցում կառուցողական դիրքորոշման դիմաց Ռուսաստանին առաջարկել են (կամ էլ ռուսներն իրենք են ուզել) Հրազդանի Զէկ-ի հինգերորդ բլոկը եւ իրան-Հայաստան գազամուղը, եւ գործարքը կայացել է: Ու հիմա Ղարաբաղի հարցում Ռուսաստանից աւելի կառուցողական դիրքորոշում պէտք է սպասել, եւ ԵԱՀԿ ՄԽ ռուսաստանցի համա-նախագահող Եուրի Մերզլեակովի փորձաքաղ թերեւս կ'անցնի: Ի դէպ, այս գործարքը ամերիկացիները կարող են դիտել նաեւ որպէս Հայաստանի վրայ անկառավարելի իրանի ազդեցութեան թուլացում կամ այդ ազդեցութեան փոխանցում աւելի կանխատեսելի Ռուսաստանին:

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»
4-1-06

ՈՍԿԵ ՇԱՌԻՄԱ

Այսօր Ապրիլի Մէկն է, սիրելի ընթերցողներ: Իսկ Ապրիլի Մէկը, եթէ չէք մոռացել, կառավարութեան կողմից յայտարարուած է ծիծաղի օր: Յիշում էք նաեւ այս օրուայ աւանդական անուանումը՝ խաբելու օր: Այսպիսով, որոշակի իմաստով այս օրը մեր իշխանաւորների մասնագիտական տօնն է, ինչի կապակցութեամբ էլ շնորհաւորում ենք մեր բոլոր մեծ եւ մանր պաշտօնեաներին: Այս լուսաւոր տօնի կապակցութեամբ մենք էլ որոշեցինք այսօր մրցանակաբաշխութիւն չանցկացնել եւ բոլոր մասնակիցներին յանձնել մեր աւանդական ոսկէ շաուրման:

Եւ այսպէս, առաջին ոսկէ շաուրման յանձնում է ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանեանին: Այս քաջամուտ դիւանագէտն անցած շաբաթ հարցազրոյց էր տուել թուրքական թերթերից մէկին: Երկրադաբացիութեան մասին թուրք լրագրողի հարցին պատասխանելով, պարոն Օսկանեանը չզիտես թէ ինչու պատասխանեց, որ թուրքիայում սխալ պատկերացում ունեն Հայաստանի մասին, եւ եթէ թուրքերի պատկերացումները մեր երկրի մասին լինեն աւելի օբիեկտիւ եւ ամբողջական, կը փոխուի նաեւ հասարակութեան վերաբերմունքը մեր երկրի նկատմամբ: Թէ որքանով է հարցը համապատասխանում պատասխանին, թողնում ենք ընթերցողի դատին: Մեր կողմից կարող ենք միայն ասել այն, որ կամ թուրքիայի ողջ 70 միլիոնանոց բնակչութիւնը պերմանենտ դառնում է թարգմա-

նական սխալների գոհ, կամ էլ պարոն Օսկանեանը նախօրք որոշել է պատրաստուել Ապրիլի Մէկին՝ վերջիչելով այս սքանչելի տօնի ռուսական անուանումը՝ «Յիմարի օր»: Միայն յայտնի է, թէ մեր արտաքին գերատեսչութեան ղեկավարը ո՞ւմ է դրել յիմարի տեղ՝ թուրք լրագրողին, թէ՞ «Ինտերնետի» միջոցով հարցազրոյցին ծանօթացած հալ ընթերցողներին:

Այո, Ապրիլի Մէկը յիմարի մեծ տօն է եւ կրկնակի ուրախալի է, որ մեր արտասահմանեան բարեկամները նոյնպէս տուրք են տալիս մեր աւանդոյթներին: Դա այս շաբաթ ապացուցեց մեր երկրորդ ոսկէ շաուրմային արժանացած Հայաստանում Համաշխարհային Բանկի ներկայացուցիչ պարոն Ռոշեր Ռոբինսոնը, որը նշեց, որ թէպէտ գազի թանկացումը, անկասկած, կը վնասի որոշ անապահով ընտանիքների, սակայն կարող է եւ չունենալ այդպիսի վատ հետեւանքներ: Սոցնով պարոն Ռոբինսոնն անգնահատելի ներդրում կատարեց հոմորի, մանաւանդ՝ սեւ հոմորի բնագաւառում, ինչն անկասկած չի կարող չզնահատուել քաղաքակիրթ հայութեան կողմից:

Այսքանով աւարտում ենք մեր այս շաբաթուայ շաուրմայաբաշխութիւնը: Ինչպէս ընդունուած է այս դէպքերում ասել, պարտուողներ չեղան, յաղթեց, ինչպէս միշտ, բարեկամութիւնը:

Վ. ՂԱՍԱՐԵԱՆ
«ՁՈՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

«ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ»

«Անցկացուեց ծառայողական քննութիւն եւ պարգուեց, որ ձեր նշած փաստերը չեն համապատասխանում իրականութեանը»: Տարբեր կարգի չինովնիկների այսպիսի ստանդարտ պատասխան յաճախ է ստանում «Առաւօտի» խմբագրութիւնը: Նման պատասխանի «մեխանիկան» հետեւեալն է. տուեալ չինովնիկին կանչում է վերադասը եւ հանդիմանում. «Էս ի՞նչ են գրել թերթում: Հըլը մի հատ շուտ հերքի»: Յիշեալ չինովնիկը ձեւ է անում, իբր ստուգում է թերթում նշուած փաստերը, իրականում ինչ-ինչ փաստաթղթեր է «գոլում-փչում», կանչում է իր ստորադասներին եւ ասում՝ «դու այսպէս կ'ասես (կը գրես), դու՛ այնպէս»: Ահա եւ ողջ «ծառայողական քննութիւնը», որի արդիւնքում ծնւում է վերոյիշեալ ստանդարտ պատասխանը:

Օրինակներ՝ որքան ուզէք: Նոր Հաճընում «Առաւօտի» եւ «Չորրորդ իշխանութեան» թղթակիցներին ոստիկանները բռնի կերպով տանում են քաղմաս՝ պաշտօնեաների դղեակները նկարելու համար,

ԽՈՐՀՐԴԱԴՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս տեղեկացանք ՀՀ նախագահի մերձաւոր շրջապատին մօտ կանգնած աղբիւրից, Ուաշինգտոնում «Հազարամեակի մարտահրաւէրներ» ծրագրի շրջանակում Հայաստանին 236 մլն դոլար դրամաշնորհ յատկացնելու վերաբերեալ համաձայնագրի ստորագրմանը նախորդող գիշերը կառավարական ամուսնացում Ռոբերտ Քոչարեանի մօտ տեղի էր ունեցել խորհրդակցութիւն: Քննարկման առարկան էր, թէ արդեօք անհրաժեշտ է «դաբո» տալ այն նախապայմաններին, որոնց առկայութեան դէպքում ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Քոնդոլիզա Ռայսը պատրաստ է «կանաչ լոյս» տալ դրամաշնորհի տրամադրման գործընթացին: Ինչ վերաբերում է նախապայմաններին, ապա դրանք քաղաքականութեանը տեղեակ ցանկացած մարդու համար գաղտնիք չեն՝ դարբանեան կարգաւորում ամերիկացիների առաջարկած սխեմայով, որի արդիւնքում այս տարուայ ամռանը արդէն պէտք է լուծուած լինի Արցախում եւ ազատագրուած տարածքներում խաղաղարար գորքի տեղակայումը, գումարած դրան ԱՄՆ-ին լայն հնարաւորութիւնների տրամադրումը՝ միջամտելու ինչպէս ընտրական գործընթացներին, այնպէս էլ ՀՀ ուժային կառույցների գործունէութեանը:

Ընդհանուր առմամբ, առաջադրուած նախապայմաններին հաւանութիւն է տրուել: Մեր աղբիւրը նաեւ շատ հաւանական է համարում, որ վերջին մէկ շաբաթուայ ընթացքում Երեւանում եւ Մոսկուայի հայ համայնքում լայն տարածում գտած խօսակցութիւնները Ռոբերտ Քոչարեանի իբր ունեցած լուրջ առողջական խնդիրների մասին կարող են առնչութիւն ունենալ «Հազարամեակի մարտահրաւէրներ» ծրագրի շրջանակում տրամադրուելիք 236 մլն դոլարի դրամաշնորհի հետ, որը, ի դէպ, բնոյթով չափազանց յարմար է չինովնիկութեան կողմից «ուտելու» համար:

«ԻՐԱՒՈՒՆՔ»
3-31-04

եւ պահանջում են յանձնել «ժապաւէնը»: Այսինքն՝ ակնյայտօրէն խոչընդոտում են լրագրողների աշխատանքը, ինչը յանցագործութիւն է: Դրա վերաբերեալ փոխոստիկանապետ Մաստեսեանը իբր ծառայողական քննութիւն է անցկացնում եւ իր կազմած փաստաթղթում գրում է, թէ ոստիկանները ոչ մի օրէնք չեն խախտել:

Օրերս Շահումեանի ոստիկանութեան հետաքննչական բաժնի աշխատակիցները օրը ցերեկով փողոցում մարդ էին ծեծում, եւ մեր հրապարակած լուրից յետոյ յայտնի դարձաւ, որ այդ կապակցութեամբ Երեւանի քաղաքային ոստիկանութիւնը «ծառայողական քննութիւն» է անցկացնում, բայց ոչ ոք չի կասկածում, որ այդ քննութեամբ կը պարզուի, որ նման բան տեղի չի ունեցել:

Այդ մեխանիզմն աշխատում է ոչ միայն ոստիկանութիւնում: Ամիսներ առաջ, օրինակ, մի սփիւռքահայ բողոքել էր, թէ որքան կոպիտ են իր հետ վարուել ավիաընկերութիւններից մէկի աշխատակիցները: Այդ մասին մեր հրապարակումից երկու շաբաթ յետոյ, երբ այդ սփիւռքահայն արդէն մեկնել էր Հայաստանից, ինձ գանգահարեց այդ ավիաընկերութեան չինովնիկներից մէկն ու տեղեկացրեց, որ իր անցկացրած «ծառայողական քննութեամբ» նման դէպք չի յայտնաբերուել:

Երբ համակարգը փտած է վերից-վար, եւ վերադասը բազմապիսի (առաջին հերթին՝ տնտեսական) թելերով կապուած է օրէնքը խախտող ստորադասի հետ, այդ վերադասի անցկացրած ծառայողական քննութիւնը մի կոպեկի գին չունի: Այնպէս որ, չարժէ այդ «քննութեան» համար թուղթ փչացնել:

ԱՐԱՄ ԱՐԲԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱՒՕՏ»
4-4-06

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹ-ԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԲԹ. ԱՐՇԱԿ ՂԱՋԱՆՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱՐԻԷԼ ՄՈՒՆՅԵԱՆ
ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
ՎԱԶԳԷՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ
Ֆեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԼՈՒԻՆԵՐ

«Ա1+»-Ի ԵԹԵՐԱԶՐԿՈՒԽԸ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: «Ա1+»-ի եթերազրկումը քաղաքական որոշում է եղել ի օգուտ ազատ եւ անկախ իշխանիկներին»,- այսօր «Հայաստանում տեղեկատվական ճգնաժամի լաղթահարման ուղիները» թեմայով Քաղաքացիական ազգային նախաձեռնությունների կազմակերպած լրուժների ժամանակ ասաց «Ա1+» հ/ը նախագահ Մեսրոպ Մովսէսեանը:

«Ա1+» հ/ը նախագահ Մեսրոպ Մովսէսեանը Քաղաքացիական ազգային նախաձեռնությունների կազմակերպած լրուժների ժամանակ

Ըստ նրա, «Ա1+» եւ «Նոյեան Տապան» հեռուստաընկերությունները եթերազրկելով իշխանությունը վախեցրեց միւս հեռուստաընկերությունների աչքը: Եւ երբ 19 հեռուստաընկերություններ եւ թերթեր ստորագրեցին այն յայտարարություն տակ, որով փաստում էր, որ «Ա1+»-ը արդար մրցոյթում է պարտուել, իրենք ստորագրեցին իրենց դատավճիռը: «Դիտէք մեզ, ճանաչէք ձեզ», «Ա1+»-ի կարգախօսը մէջբերելով Մեսրոպ Մովսէսեանը նկատեց. «մեր իշխանիկները չուզեցին, որ հասարակությունն իրենց ճանաչի, ուզեցին անյայտ մնան ու անեն այն, ինչ ուզում են»:

նի, դա լաւագոյնս մատնանշում է, թէ ինչպէս պէտք է օրէնսդրօրէն սահմանափակել խօսքի ազատությունը:

«Ա1+»-ի պարտությունը մեր հասարակության պարտություն էր, սակայն հասարակությունը չկարողացաւ պայքարել իր իրաւունքների համար»,- արձանագրեց Հետաքննող լրագրողների ընկերակցութեան նախագահ Էդիկ Բաղդասարեանը: Դաւիթ Պետրոսեանը չի շեղեց, որ հասարակությունը դուրս եկաւ պայքարելու, սակայն շարժումը ղեկավարեցին ոչ թէ հասարակական կազմակերպություններն, այլ քաղաքական ուժերը, եւ դա արեցին ոչ այնքան լաւ: «Հանրապետություն» կուսակցութեան անդամ Արտակ Զէյնալեանն էլ նկատեց, որ իրենց սխալ այն էր, որ «Ա1+»-ի եւ ՆՏԻ խնդրեր կապուեց առաջիկայ ընտրութիւնների հետ. մտայնութիւն կար, որ խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրութիւններում ընդդիմութիւնը կը յաղթի եւ բոլոր հարցերը կը լուծուեն համակարգային:

Հրաւիրուած էր նաեւ «Նոյեան Տապան» լրատուական գործակալութեան մեկնաբան, փորձագէտ Դաւիթ Պետրոսեանը, որը շփուելով նաեւ ընդդիմադիր քաղաքական գործիչների հետ հասկացել է, որ թէեւ ընդդիմութիւնը օգտագործում է խօսքի ազատութեան վերաբերեալ զեղեցիկ լուրջները, ինքն էլ չի հասկանում, թէ ինչպէս է նարաւոր երկրում հաստատել խօսքի ազատութիւնը, անել այնպէս, որ մամուլի ազատութիւնը կախուած չլինի վարչապետից կամ նախագահից: Ինչ վերաբերում է մամուլի մասին օրէնքին, ապա ըստ Դաւիթ Պետրոսեանի,

ՇԱԲԱՐՇ ՔՈՉԱՐԵԱՆ.- ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆ ԶՈՒՆԻ ԱՐԴԱՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՍԷ

ԵՐԵՎԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Հայաստանի իշխանութիւնն այսօրուայ դրութեամբ չունի արդար ընտրութիւն անցկացնելու քաղաքական կամք: Ապրիլի 3-ին, ինչպէս տեղեկացնում է ԱՌԿԱ գործակալութիւնը, այդպիսի կարծիք է արտայայտել Աժ պատգամաւոր Շաւարշ Քոչարեանը: Նրա գնահատմամբ, Ընտրական Օրէնսգրքի փոփոխութիւնների նախագծում հիմնական խնդիրները շրջանցուած են եւ կեղծիքների մեխանիզմները պահպանուած են: Շաւարշ Քոչարեանը համարում է, որ նախագծի տակ Աժ ընդդիմադիր խմբակցութիւնների ստորագրութիւնը վկայում է, որ խորհրդարանական ընդդիմութիւնը նոյնպէս չունի քաղաքական կամք: Այնուամենայնիւ պատգամաւորը կարծում է, որ դա երկար չի շարունակուի: Նա յայտարարել է, որ իր գլխաւորած Ազգային ժողովրդավարական կուսակցութիւնը մշակել է ԸՕ փոփոխութիւնների նոր նախագիծ: ԱժԿ ղեկավարի խօսքով, նախագիծն անգլերէն թարգմանելուց յետոյ իրենք դիմելու են Աժ նախագահին, իրենց նախագիծը վենետիկի յանձնաժողով փորձաքննութեան ուղարկելու համար: Շա-

ւարշ Քոչարեանը տեղեկացրել է, որ իրենց մշակած ԸՕ փոփոխութեան նախագիծը պարունակում է ընտրական յանձնաժողովների ղեկավար կազմերի նշանակման նոր մեխանիզմ: «Մենք առաջարկում ենք երկրում ընտրական տեղամասերը բաժանել երկու մասի՝ գոյզ եւ կենտ համարներով: Կենտ համարներով ընտրատեղամասերում յանձնաժողովի նախագահ կը նշանակի ընդդիմութիւնը, իսկ տեղակալ եւ քարտուղար՝ կառավարութիւնը: Զոյգ համարներով ընտրատարածքներում կը լինի հակառակը», ասում է Շաւարշ Քոչարեանը:

ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ 235 ՄԻԼԻՈՆԱՆՈՑ «ԵՐԴՈՒՄԸ»

ԵՐԵՎԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: «Հազարամեակների մարտահրաւիրներ» համաձայնագրի ստորագրումը ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնական Դենիէլ Ֆրիդը որակել է իբրեւ երդում, որը տուել է Հայաստանը՝ կառավարման ոլորտում աւելի մեծ զարգացումների, տնտեսական ազատութիւնների եւ սեփական ազգի համար ներդրումներ անելու ուղղութեամբ:

«Հազարամեակի մարտահրաւիրներ» ծրագրի շրջանակում տրուելիք դրամաշնորհի համաձայնագրի ստորագրումից յետոյ Ֆրիդը ակնարկել է, որ ԱՄՆ-ն Հայաստանից ակնկալում է միջազգային չափանիշներին համապատասխանող ազատ եւ արդար խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրութիւններ, որոնք Հայաստանում անցկացուելու են 2007 եւ 2008 թուականներին: Ի դէպ, այդ ընտրութիւններն առանցքային են համարուում այն պարտաւորութիւնների շարքում, որոնք Հայաստանը ստանձնել է իրականացնել: «Հայաստանն ունի ներուժ տարածաշրջանում առաջնորդ դառնալու համար՝ ցուցադրելով առաջիկայում ժողովրդավարական բարեփոխումների ոլորտում, որոնք համահունչ կը լինեն նաեւ տնտեսական աճի հետ», - ասել է Դենիէլ Ֆրիդը: Անդրադառնալով Լեռնային

Ղարաբաղի խնդրին, պետքարտուղարի օգնականը նշել է. «Առաւելապէս հայերով բնակեցուած Ատրպէյճանի այդ տարածքում հակամարտութեան լուծման ուղիների որոնումը ԱՄՆ արտաքին քաղաքականութեան առանցքային կողմն է»: Պետքարտուղարութեան ներկայացուցիչը նաեւ փոխանցել է ԱՄՆ հիասթափութիւնն այն առնչութեամբ, որ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահների հանդիպումը Ռամբոյէտում անպտուղ էին: Սակայն իր վերջին հանդիպումներից յետոյ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահների հետ, Դենիէլ Ֆրիդը եզրակացրել է, որ «2006 թուականի ընթացքում առաջիկայացման հնարաւորութիւն կայ»:

Պետքարտուղարի օգնականը նաեւ տեղեկացրել է, որ ԱՄՆ-ն չի պատրաստուում ստիպել կողմերին լուծման որեւէ տարբերակ ընդունել. «Սակայն մենք պատրաստ ենք աջակցել կողմերին, եթէ նրանք գտնեն փոխադարձ համաձայնութեան»: Ի դէպ, պաշտօնեան այդպէս էլ չի մասնաւորեցրել, թէ հակամարտութեան կարգաւորման քննարկուող տարբերակից ոչ մի դրոյթ, նա միայն նշել է, որ պէտք է յարգել Լեռնային ժողովրդի կարծիքն ու միաժամանակ տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքը:

ԱՐԱՄ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԸ «ԶԻՆԱՆՈՑԸ» ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ Է ՊԱՅՔԱՐԻ

ԵՐԵՎԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Ապրիլ 4-ին Մատենադարանի յարակից տարածքում հերթական բացօթեայ կոնֆերանս անցկացրեց հերթական ընդդիմադիր կուսակցութիւնը՝ «Նոր ժամանակները»:

Յիշեցնենք, որ առաջինն այդ մեթոդը կիրառել է «Հանրապետութիւն» կուսակցութիւնը: «Նոր ժամանակները» կուսակցութեան նախագահ Արամ Կարապետեանը կոնֆերանսի մասնակիցներին տեղեկացրեց, որ իրենք ստիպուած են բացօթեայ անցկացնել իրենց հանդիպումը, քանի որ իշխանութիւնները դահլիճ չեն յատկացրել, թէեւ կառավարութեան նիստերի դահլիճը, ըստ Կարապետեանի՝ այսօր ազատ է եղել:

Արամ Կարապետեանը ելոյթ կ'ունենայ Մատենադարանի առջեւ կայացած համաժողովում

Կարապետեանը չի շեղեց նախորդ տարի Ապրիլի 20-ի դէպքերը, երբ կրակել էին իրենց կուսակցութեան երիտթեւի ղեկավարի վրայ, երբ փորձել էին ձերբակալել իրեն կամ վախեցնել կուսակիցներին. «Ձեզ վաշտողուեց մեզ կոտորել, չի էլ յաջողուի», - ասաց Արամ Կարապետեանը: Նա տեղեկացրեց, որ կուսակցութիւնը բերում են մարտական վիճակի: «Կուսակցութիւնը պէտք է գործողութեան մէջ լինի, Մեղրիից մինչեւ Նոյեմբերեան 1 հրամանով աշխատում ենք, կուսակցութիւնը պատրաստում ենք որպէս զինանոց ու գորանոց. հիմնադրելու ենք եւս 12 տարածքային կազմակերպութիւններ, եւ 50 հազար հոգի ունենալու ենք, որ բերենք Երեւան», - յայտարարեց Արամ Կարապետեանն ու չի շեղեց, որ 3 տարի կոնստրուկտիւ առաջարկութիւններ են անում, բայց ոչինչ չի ստացուում. ելքը մէկն է. «Հայրենիքի փրկութիւնը հասարակութեան շատ խիստ ակտիւացումն է. մարդ ենք հաւաքում, բերում ենք Բաղրամեան ու հրաժարական»:

Ի դէպ, Արամ Կարապետեանը հրաժարուել է Փարաքարը փակելու մտքից, որովհետեւ ինչպէս ինքն է նկատում, այս իշխանութիւններին ոչ մի երկիր չի նստուել, հետեւաբար նրանք եթէ նստեն էլ ինքնաթիւ, կը մնան օդում: «Հիմա Փարաքարը պէտք չի փակել, պէտք է հաւաքել», - ասաց Արամ Կարապետեանը եւ խորհուրդ տուեց օդակայանի աշխատակիցներին իր ուղեբեռում չփնտուել Փարաքարի բանալին: Իսկ ոստիկանութեան աշխատակիցները աչալըջօրէն հետեւում էին բացօթեայ կոնֆերանսի ընթացքին:

Իսկ կոնֆերանսի ամենահետաքրքիր պահին պատուիրակների ուշադրութիւնը շեղեց մի բեռնատար աւտոմեքենայ, որի վրայ գրուած էր «ցեմենտ» եւ որը աղմուկով մխրճուեց կոնֆերանսի մասնակիցների շարքերն ու ճանապարհը շարունակեց դէպի յարակից տարածք: Կոնֆերանսը սկսուեց եւ աւարտուեց Հայաստանի Հանրապետութեան պետական օրհներգի հնչիւնների ներքոյ:

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԸ ՎԱԿԱԻՐԱՆԱԿԱՆ ԲԱՅԼԵՐՈՎ ԻՐ ԴԻՐՔԵՐՆ Է ՈՒՋՈՒՄ ԱՍՐԱՊՆԴԵԼ

Վերջին ժամանակներս ատրպեյճանական կողմը իւրաքանչիւր օր տեղեկատուութիւն է հաղորդում շփման գծում տեղի ունեցած ընդհարումների մասին: Հայկական կողմը հերքում է նման հաղորդագրութիւնները կամ նշում, որ միջադէպեր միշտ էլ եղել են, պարզապէս, Ատրպեյճանը քաղաքականացնում է իրավիճակը: Ընդ որում, միջնորդները, նոյնիսկ դիտորդները ոչ մի քաղաքական գնահատական չեն տալիս իրադարձութիւններին: ԼՂՀ ԱԳՆ-ը նոյնիսկ ստիպուած է եղել հանդէս գալ յայտարարութեամբ, որտեղ նշուած է, որ դա կարող է հանգեցնել ստեղծուած հաւասարակշռութեան խախտմանը եւ Հարաւային Կովկասի ապակայունացմանը:

Մեր հարցազրոյցը այդ խնդիրների շուրջ քաղաքագէտ Դաւիդ ԲԱԲԱՆՆԻ հետ:

- Պարոն Բաբեան, ինչպէ՞ս կը գնահատուի միջնորդների կողմից ցուցաբերուող »պարիտետի« ազդեցութիւնը դարաբաղեան կարգաւորման վրայ:

- Միջնորդների դիրքորոշումը, սկսած 1988 թուականից, բաւականին հաւասարակշռուած էր: Հաւասարակշռուած՝ աշխարհաքաղաքական տեսակէտից: Այլ հարց է, թէ ինչպէս է նման «պարիտետը» ազդում տարածաշրջանում խաղաղութեան հաստատման գործընթացի վրայ: Բանն այն է, որ հակամարտութեան կողմերը միջնորդներից կոնկրետ քայլեր են ակնկալում: Իրօք, եթէ միջնորդներն առաւել կոնկրետ լինէին, կարգաւորումը կը հեշտանար: Սակայն կան մի շարք հակասութիւններ, առաջին հերթին միջազգային իրաւունքում, որը չի պարունակում կէտեր՝ պատասխանող չճանաչուած երկրներին հետ կապուած հարցերին: Բացի այդ, իրենք՝ միջնորդները տարբեր շահեր ունեն տարածաշրջանում: Օրինակ, եւրոպական կառույցները գերադասում են տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքը: Դա հասկանալի է, քանի որ ինքը՝ Եւրոպան, գտնուում է ինտեգրման գործընթացի մէջ եւ ցաւալի է ընդունում ցանկացած սեփական: Ամերիկեան եւ ռուսաստանեան դիրքորոշումները տարբերում են եւրոպականից: Եթէ Ռուսաստանն ու ԱՄՆ տարածաշրջանում աշխարհաքաղաքական հարցեր են լուծում, ապա եւրոպայի կովկասեան քաղաքականութիւնը թելադրում է ներքին նկատառումներով եւ Եւրոպայում մասնագիտական մեծ համայնքի առկայութեամբ:

- Ինչո՞վ է պայմանաւորուած վերջին շրջանում տեղի ունեցող ակտիվութիւնը շփման գծում: Ո՞ւմ է այն ձեռն-

տում: - Առաջին հերթին՝ Ատրպեյճանին: Շատերն են արդէն խօսում այն մասին, որ 2006-ին համաձայնութեան գալու հնարաւորութիւն կը լինի: Եւ այդ համատեքստում Ատրպեյճանին շահաւէտ է ցուցադրել, որ հայերը մեղաւոր են գինադադարի խախտման մէջ: Դա եւ ներքաղաքական, եւ արտաքին քաղաքական նպատակներ է հետապնդում: Նախ՝ այդ երկրի ժողովուրդը միաւորում է ընդհանուր թշնամու գաղափարի շուրջ. չէ՞ որ Ատրպեյճանի համար հակամարտութիւնը դարաբաղատրպեյճանականից վաղուց վերածուել է հայ-ատրպեյճանականի: Բացի այդ, նման քաղաքականութեամբ Ատրպեյճանը փորձում է շեղել միջազգային հանրութեան ուշադրութիւնը կատարուող վանդալիզմի դէպքերից: Ասենք, Նոր Զուղայում կատարուածի հանդէպ առաջացած բացասական արձագանքը Ատրպեյճանը փորձում է կոմպենսացնել նման յայտարարութիւններով: Պետք է նաեւ նկատի առնել, որ Ատրպեյճանն ամէն կերպ փորձելու է օգտագործել իրանա-ամերիկեան յարաբերութիւնները սեփական հարցերը լուծելու համար:

-Ձեր կարծիքով, ինչպէ՞ս կ'անդրադառնայ Ատրպեյճանի՝ հակաիրանեան կողմից մասնակցելը դարաբաղեան կարգաւորման վրայ:

- Ատրպեյճանի կողմից իրանի դէմ ուղղուած քայլերի սատարումը կարող է չափազանց բացասական անդրադառնալ կարգաւորման վրայ: Ստեղծուած է բաւարարչային իրավիճակ. մի պետութիւն, որն ունի չլուծուած հակամարտութիւն, պատրաստակամութեամբ ներքաշում է մի այլ հակամարտութեան մէջ, որն ունի բազմաթիւ անյայտներ: Պարզ է, որ Ատրպեյճանն օգտագործելու է իրանական խաղաքարտ սեփական ազդեցութիւնը ընդլայնելու համար: Այսինքն, հակաիրանեան քայլերի աջակցութիւնը Ատրպեյճանի կողմից էքսպանսիոնիստական մոտիվներ ունի: Եթէ Ատրպեյճանը շահագրգռուած է հակամարտութիւնների խաղաղ կարգաւորմամբ, նա պէտք է յայտարարի դրա մասին, այդ թւում՝ իրանեան հակամարտութեան վերաբերելով: Այնինչ այդ երկրում աւելանում է ուժային ճանապարհի ջատագովների թիւը: Եւ դրա հիմնական պատճառը իրանի Հարաւային եւ Հիւսիսային Ատրպեյճանների հաշուին սեփական ազդեցութեան գոտու ընդլայնման ակնկալիքներն են: Ատրպեյճանի նման էքսպանսիոնիստական նկրտումները ոչ մի լաւ բան Ղարաբաղի համար չեն կարող նշանակել:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԱՄՍՈՒԼԻ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴՐՈՒՄ ԱՌԱՋԽԱՂԱՅՈՒՄ ԶԿԱՅ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Վիեննայում տեղակայուած Մամուլի Միջազգային Ինստիտուտը այսօր հրատարակելու է 2005 թուականի գեկոյցը: «Հայաստանում իրավիճակը նախորդ տարիների համեմատութեամբ առանձնապէս չի փոխուել, էական բարելաւում չկայ, կան մամուլի ազատութիւնը խախտելու բազում դէպքեր, մասնաւորապէս, առ այսօր խնդիրներ ունի «Ա1+» հեռուստաընկերութիւնը», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասաց Մամուլի միջազգային Ինստիտուտի խորհրդական Դիանա Օրլովան, ով հետեւում է ԱՊՀ-ի տարածաշրջանի զարգացումներին:
Նրա խօսքերով, նախկին խորհրդային այլ երկրների համեմատութեամբ Հայաստանը չի դիտուում մամուլի ազատութեան գաղափարի ջատագով, այդ առումով, շատ աւելի նախանձեղի դիրքերում են բալթեան հանրապետութիւնները:
Հարաւային Կովկասի երեք

երկրներում գրեթէ նոյն կացութիւնն է: «Իհարկէ, վերջին երկու տարում վրաստանում շատ բան է փոխուել, իշխանափոխութիւն է տեղի ունեցել: Իսկ Ատրպեյճանում իրավիճակը, թերեւս, ամենաձանրն է, չմոռանանք, որ այնտեղ անցեալ տարի լրագրող է սպանուել», - նշեց Օրլովան՝ յաւելելով, որ ԱՊՀ-ի տարածքում ամենաբարդ կացութիւնն այժմ Բելառուսում է:

Ըստ Մամուլի միջազգային Ինստիտուտի գեկոյցի, ընդհանուր հաշուով ամբողջ աշխարհում անցեալ տարի սպանուել է 65 լրագրող, մամուլի համար ամենավտանգաւոր երկիրն այսօրուայ դրութեամբ Իրաքն է: Լրագրողներ են սպանուել 21 երկրներում եւս, 4-ը՝ Արեւելեան Եւրոպայում, 26-ը՝ Մերձաւոր Արեւելքում եւ Հիւսիսային Աֆրիկայում՝ վերջին երկուսը համարում են աշխարհում մամուլի համար ամենաանբարենպաստ տարածաշրջանները:

ՓՐՈՖ. ՌԻՉԸՐՏ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

րուն, եւ ոչ ալ անոնց հակառակորդներուն:

«Սփիւռքը եւս այս ամէնը տեսնելով, կամաց-կամաց հաւատը կորցնում է Հայաստանի նկատմամբ, եւ անձամբ գիտեմ տանեակ մարդկանց, ովքեր որոշել են այլեւս փող չտալ Հայաստանին: Հաւատը կորցրել են, թէեւ հրապարակաւ խուսափում են քննադատելուց, իսկ դա գուցէեւ ցեղապանութեան հետեւանքն է. այնքան վնասներ ենք կրել, ու չենք ուզում վտանգել այդ փողը տարածքը, որը մնացել է եւ կրում է Հայաստան անունը, - ըսած է Յովհաննէսեան ու աւելցուցած, «Միւս կողմից, որպէս պատմաբան տեսնում եմ, որ այս արդէն հիւսնդագին վիճակ է, եւ պէտք է լուծուի, այլապէս կը կորցնենք ժողովրդի հաւատը պետութեան նկատմամբ եւ կը կոչուենք ձախողուած պետութիւն: Մենք չենք ուզում լինել ձախողուած պետութիւն, եթէ այս պետութիւնն էլ ձախողուի՝ մենք չունենք ապագայ»:

Փրոֆեսորը համոզուած է որ, Հայաստանի իշխանութիւնները վերջապէս պէտք է հակնան, որ առաջնայինը պետութեան եւ ժողովուրդի շահերն են, այլ ոչ թէ անձնական շահն ու փառքը:

Առաջին հանրապետութեան որպէս մասնագէտ պատմաբանը համեմատութիւնը կատարելով ըսած է,-

Յ.Մ.Մ.-Ի ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՄՈՒՆԹԱՐԱ

Շարունակուած էջ 1-էն

րոգուելու անոր մտքերով եւ պահանջները պայքարի այն ժառանգութիւնը, որ գոյութիւն ունեցած է Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան եւ Ընկերվար Յառաջդիմական Կուսակցութեան միջեւ:

«Մեր երկու կուսակցութիւններում միջեւ գոյութիւն ունի մէկէ աւելի նմանութիւն: Կայ գաղափարի կապը եւ կայ՝ կողք-կողքի պայքարի կապը, նախորդ դարու յիսունական թուականներէն ասդին, երբ մուխթարան բոլոր ազատամարտիկներու խնամախոսն էր՝ յանուն դեմոկրատական ազատութիւններու եւ ճշունած դասակարգերու պաշտպանութեան,- ըսած է ընկերուհի Սուլթանեան:

Նախկին նախարար եւ այժմու խորհրդարանի անդամ Ուալիտ ձոն-

պուլաթ ողջունելով պատուիրակութիւնը ըսած է,-«Հայ ժողովուրդը եւ դուք մեծ գոհողութիւններ ստանձնեցիք: Ահռելի ջարդերու ենթարկուեցաք թուրքիոյ մէջ: Վերջապէս պատմութիւնը սկսաւ ձեզի տալ ձեր իրաւունքը եւ ունեցաք ձեր անկախ պետութիւնը»:

«Դուք որպէս Հայ ժողովուրդ եւ որպէս Հնչակեան Կուսակցութիւն եւ բոլոր կուսակցութիւնները կը մնաք հաւատարիմ Լիբանանին եւ աստծոյ կամքով, միասնաբար պիտի իրագործենք Լիբանանի անկախութիւնը, ազատութիւնը եւ գերիշխանութիւնը», շեշտած է Ընկերվարական Կուսակցութեան ղեկավարը, որու հետ Հնչակեան կուսակցութիւնը նոյն իրամասններու մէջ գտնուած է 1958-ի Լիբանանի յեղափոխութեան ընթացքին:

50 ՀԱՋԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐ

Շարունակուած էջ 1-էն

դային Միութեան միւս հանրապետութիւններու ինքնիշխանութիւնը»:

Թուրքիոյ վարչապետի խորհրդականը ըսած է, թէ Թուրքիա չի բանար իր սահմանները Հայաստանի հետ եւ չի հաստատեր դիւանագիտական յարաբերութիւններ, քանի որ Հայաստան չի ճանչնար այդ սահմանները:

«Հայաստանի Սահմանադրութիւնը կոչ կ'ընէ չճանչնալ սահմանները Թուրքիայի հետ», ըսած է էգեմէն Պափը Նիւ Եորքի Արտաքին յարաբերութիւններու խորհուրդէն ներս իր տուած դասախօսութեան ժամանակ:

Հեղինակաւոր հետազոտական

կենտրոնէն ներս հաւաքուած մասնագէտներուն եւ լրագրողներուն թուրք բարձրաստիճան պաշտօնեան յայտնած է, թէ ներկայիս Թուրքիոյ մէջ կը բնակին աւելի քան 50 հազար հայաստանցիներ, որոնց մեծ մասը ապօրինի ներգաղթողներ են: Ան ըսած է, թէ հայաստանցիները Թուրքիոյ մէջ գլխաւորաբար կ'աշխատին իբրեւ դայեակներ՝ թուրք ընտանիքներու մօտ:

«Թուրքերը իրենց ամենաթանկ բանը՝ երեխաները կը վստահին հայաստանցիներուն: Այս կը նշանակէ, որ մարդոց մօտ ատելութիւն չկայ եւ կ'ապացուցէ, որ մեզ շատ բան կը միացնէ, որ մեր մշակոյթներուն մէջ շատ ընդհանրութիւններ կան», շեշտած է թուրք դիւանագէտը:

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՊՈՒՇԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՅԵԱՑՔԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂՐԵԱՆ

Քաղաքական միամտութեան եւ երազատեսութեան գեղեցիկ մէկ նմոյշ մըն է նախագահ Պուշի իշխանութեան աշխարհայեացքը: Ահաւասիկ իրաքեան պատերազմի 3րդ տարեդարձին եւ Պուշի յայտարարած «Չարի առանցքին» նմոյշ հաղիսացող նոր բարդութիւն մը կ'ուրուագծուի քաղաքական հորիզոնին վրայ: Նախագահ Պուշ եւ իր իշխանութեան գլխաւոր պատասխանատուները չեն անդրադառնար որ իրենց իրաքեան արկածախնդրութեամբ շատ աւելի կը զօրացնեն դիրքերը Իրանի արմատական եւ ծայրահեղ կառավարութեան: Այս մէկ դրսեւորումն է ոչ թէ քաղաքական մարտավարութեան մը, այլ դժբախտ ողբերգութեան մը, որ խորքին մէջ, կը հանդիսանայ Պուշի իշխանութեան համաշխարհային հարցերու նկատմամբ ունեցած մտեցման խեղճութիւնը: Աշխարհի միակ գերզօր պետութիւնը ներկայիս աշխարհին կը մօտենայ «բարիի եւ չարի» միամիտ համեմատութիւններով, կարծես թէ այս սկզբունքները կրնան հիմք կազմել շատ աւելի բարդ եւ շատ աւելի հիմնական հարցերու:

Տարիներով, Պուշ եւ իր կողմնակիցները նոյն վերաբերմունքը ցոյց տուին Ուսամա Պըն Լատտընի «Ալ Քալիտայ»-ի, Սատամ Հիւսէյնի եւ Իրանի մոլլանրուն նկատմամբ, կարծես թէ անոնք նոյն հարցի տարբեր արտայայտութիւնները ըլլային: 1980-ական թուականներուն, Իրաք եւ Իրան բիրտ պատերազմ մղեցին իրարու դէմ, մարդկային տարրերը գործածելով իբրեւ պատերազմական զէնք: 1990-ական թուականներուն, «Ալ Քալիտայ»-ի կողմնակիցները սպաննեցին խումբ մը իրանցի դիւանագէտներ: Տարիներով Ուսամա Պըն Լատըն ծաղրանքի կ'արժանացնէր Սատամ Հիւսէյնը, որ միեւնոյն ատեն հալածանքի կ'ենթարկէր Սիւնի եւ Շիի կրօնական առաջնորդները: Աւելին, երբ «Ալ Քալիտայ»-ն 9/11-ի ահաբեկչութիւնը կազմակերպեց, Իրան դատապարտեց այս արարքը, եւ ապա, գործօն մասնակցութիւն բերաւ Աֆղանիստանի վերաշինութեան խօսակցութեանց: Նոր Իրաքի գլխաւոր դեկավարները Իրանի բարեկամներ են: Այս պայմաններու տակ, երբ Պուշ Իրաքի վրայ կը չարձակէր «բարիի եւ չարի» միջեւ «բարիի» մտահոգութեամբ, իր այսինքն Պուշի արձակած ոյժերը շատ աւելի բարդ հանգամանք ունէին, եւ կը շարունակեն ունենալ:

ԻՆՉ Է ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԻՍ

Ամերիկեան իշխանութիւնը ներկայիս բաժնուած է երկու մասերու - անոնք որոնք կը հասկնան կացութեան բարդ հանգամանքը, եւ անոնք որոնք չեն հասկնար: Մէկ կողմէ, կան անոնք, որոնք փոխնախագահ Տիք Չէյնի կողմնակիցները, ըստ երեւոյթին կը խորհին թէ նոյնը կրնան ընել Իրանին, ինչ որ եղաւ Իրաքին: Մինչ այդ սակայն, նոր Իրաքի դեկավար մարդիկ անկարող են կեդրոնական գործող եւ զօրակոր կառավարութիւն մը կազմել առանց Իրանի օրհնութեան: Եթէ առաջարկուող, Իրանի կողմէ, ԱՄՆ-Իրան երկուս-

տեք խօսակցութիւնները տեղի ունենան ինչ որ կասկածելի է, որոշ հարցերու պարագային, կրնան յառաջդիմութիւններ ըլլալ:

Քանի մը հիմնական հարցեր կ'արժէ Պուշի ուշադրութեան յանձնել եւ որոշնք են այդ հարցերը:

Ա. Պուշ եւ իր իշխանութեան գլխուի կանգնած մարդիկ պէտք է հասկնան որ «աշխարհի վրայէն բռնատիրութիւնը ջնջելու» փափաքը անիրագործելի «ֆանթեզի» - երազատեսութիւն մըն է, եթէ անոր չեն ընկերակցիր հիմնական կրթեւոր հարցերու լուծումները: Իրաքի պարագային, տեղի ունեցող կուրի երթումով «gang»-երու պատերազմի ձեւ կ'առնէ որ երկու ձեւով կրնայ լուծուիլ - կամ մէկ կողմը իր լման կամքը կը պարտադրէ միւսին վրայ, ինչ որ անկարելի կը թուի ներկայիս, եւ կամ ալ, շահախնդրուած կողմերը հաւասարապէս կը մասնակցին իշխանութեան: Ներկայիս Ամերիկեան անկարող է դէպքերու վրայ իր հակակշիռը բանեցնել եւ սակայն կրնայ օգտակար ըլլալ իբրեւ իրաւարար:

Բ. Պուշի իշխանութիւնը պէտք է հրաժարի Իրանի մէջ իշխանութիւն փոխելու իր ծրագրերէն: Ոչ թէ անոր համար որ պէտք է փոխուի այդ իշխանութիւնը, որուն գլուխը ներկայիս կը գտնուի ծայրահեղ մտածող մը, այլ քանի որ այդ փոփոխութիւնը անկարելի կը դառնայ պարզապէս քանի որ Ամերիկեան է գայն ուզողը: Այսօրուայ քաղաքական շփոթ միջավայրին մէջ, Ամերիկայի հետապնդած որեւէ ծրագիր աւելի նպաստաւոր կը հանդիսանայ ծայրահեղ կողմերուն: Ծիծաղելի կը թուի այն ենթադրութիւնը որ Իրան աւելի պատրաստ պիտի ըլլայ Իրաքի մէջ գործակցելու եւ կամ իր հիւլէական աշխատանքները դադարեցնելու, եթէ ինքզինք սպառնալիքի տակ զգայ Ամերիկայի կողմէ: Իրանի ներկայ դեկավարը աւելի հեշտ պիտի ըլլայ ներքնապէս չէզոքացնել, եթէ արտաքին աշխարհի ոյժեր չսպառնան իրեն:

Գ. Մերձաւոր Արեւելքի պարագային, Պուշի իշխանութիւնը կը հետապնդէ «ազատութեան եւ տեմոքրատի» քաղաքականութիւն մը, որ հաճելի լոգունգ մը չէ իսլամական աշխարհէն ներս: Շիիներու պարագային, շուրջ 1000 տարի է ի վեր, առաջին առիթը կը ներկայանայ իրենց իշխանութեան հասնելու: Այդ լոգունգը հաճելի չէ Լիբանանի մէջ, ուր Իրանը գրաւած է Սուրիոյ պարագայ ձգած տեղը: Այդ լոգունգը նոյնպէս հաճելի չէ պաղեստինցիներուն, որոնք, ազատ ընտրութիւններով, իշխանութեան բերին «Համաս» ահաբեկչական կազմակերպութիւնը: Նոյնիսկ Իրաքի պարագային, իշխանութեան եկած կողմերը յաջողութիւն գտան ծայրահեղ «միլիտար»ներու նեցուկով: Այս պայմաններու տակ, Պուշի իշխանութեան հետապնդած աշխարհայեացքը աւելի երազատե-

սութեան կը նմանի քան թէ գործնական մարտավարութեան մը: Յատկապէս աշխարհի տագնապալի այդ շրջանէն ներս, հաւանական տիրապետող երեւոյթը պիտի ըլլայ ոչ թէ «բարիի եւ չարի» միջեւ կռիւը, այլ այն խոր տարակարծութիւնները որոնք գոյութիւն ունին Սիւնիի եւ Շիիի, արաբի եւ պարսիկի, արաբի եւ քիւրտի, քիւրտի եւ թուրքի, հաշիմականի եւ սէուտականի, արաբի եւ հրէայի միջեւ: Այս է այսօրուայ իրականութիւնը որուն կամ կ'անդիտանայ Պուշ եւ իր իշխանութիւնը, ինչ որ գարմանալի պիտի ըլլար, եւ կամ ալ չուզեր նկատի առնել: Եթէ Ամերիկեան պիտի չարունակէ «դեկավարել աշխարհը», պէտք է լուրջ վերանայման ենթարկէ իր ցարդ հետեւած քաղաքականութիւնը, որ երազատեսութեան եւ խաբկանքի կը նմանի:

ՄԱՇՏՈՑ ԳՈՒԷՃԸ ԵՐԵՔ ՆՈՐ ԴԱՍԸՆԹԱՅՔՆԵՐ Կ'ԱԻԵԼՅՆԷ ԻՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻՆ ԿՐԱՅ

Մաշտոց Գոլէճը մեծ թափով կը շարունակէ իր ազգակրթական ծառայութիւնը օգտակար հանդիսանալով Լոս Անճելըսահայ համայնքի մասնագիտական կարիքներուն: Հայագիտութեան, Մանկավարժութեան, Համակարգիչներու Գիտութեան, Հոգեբանութեան, Բժշկական Հաշուեզրութեան, Անգլերէն եւ Օտար Լեզուներու դասընթացքները կը կազմեն կորիզը Մաշտոց Գոլէճի ակադեմիական ծրագրին:

Ընդառաջելով մեծ թիւով հայրենակիցներու խնդրանքին, Մաշտոց Գոլէճը հետեւեալ երեք դասընթացքները աւելցուցած է իր կրթական ծրագրին վրայ եւ որոնք գործադրութեան պիտի դրուին Մարտ-Ապրիլ ամիսներէն սկսեալ:

Ա. Հայկական ճարտարապետութեան Պատմութեան Դասընթացք, երկու մակարդակով՝

1. Համառօտ դասընթացք եւ 2. Լրիւ դասընթացք: Դասախօսն է հանրածանօթ ճարտարապետ՝ Վարուժան Աբշէհրլեան: Դասընթացքը կը բովանդակէ հետեւեալ նիւթերը.- Հնագոյն կառուցուածքները հայկական բարձրաւանդակներուն, Հայաստանի հնադարեան քաղաքաշինութիւնը եւ ճարտարապետութիւնը, Հայկական ճարտարապետութիւնը աւատապետական (ֆեոդալիզմ) դարաշրջանին, Հայկական միջնադարեան ճարտարապետութիւնը, Հայկական ուշ միջնադարեան ճարտարապետութիւնը, Եկեղեցական ճարտարապետութիւնը, կարեւորագոյն վանքային համալիրներ եւ եկեղեցիներ, Քաղաքաշինութիւնը հայկական մի քանի գաղթավայրերու մէջ, Նոր ժամանակաշրջանի քաղաքաշինութիւնն ու ճարտարապետութիւնը:

Բ. Մարդկային եւ Ընտանեկան Փոխ-Յարաբերութիւններ - Ինչպէս բերել փոխ-ըմբռնումներ խաղաղ ճանապարհով: Դասախօսն է Դոկտ. Գաղիկ Մելքոնեան: Սոյն դասընթացքները անախընթաց խանդավառութիւն

Շաբ.ը էջ 19

Easter Eggstravaganza
 Hosted by: Homenmen-Glendale
 Easter Sunday, April 16, 2006
 Starting at 2PM
 Homenmen Agoump
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104

Adults: \$25 Donation
 Children: \$15 Donation
 (818)384-2987

Food & Music, Egg Fight, and special surprises

ՄՁԱԿՈՅԹ

ԳԻՒՄՐԻԻ ՈՍԿԵԱՅ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐԸ
ՇԼԱՑՈՒՑԻՆ ՄԵՉ

»Թօթուած, ինչպէս, ցուրտն ու ձմեռն այսօրուան,
ես կը խորհիմ առաւօտուն այն գարնան՝
Ուր հին կոճղէն նոր բողբոջներ պայթեցան«:

ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԵԱՆ

ԱՆԳԻՆԷՆ ԲԷՇԻՇԵԱՆ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

... Եւ այդպէս էր մեր երաժշտական կեանքը գարնանամուտին: Հոգեկան հրճուանք էր տեսնել մեր կոկոն աստղերը լեցուն սրահներուն մէջ: Վարդան եւ Սիրանոյշ Գէորգեաններու 500ի մօտ նոր սերունդ պարախումբի գերգնահատելի ելուցիւթը, քանի մը օր ետք, Պելճիքայի էլիզապէթ Թագուհիի ջութակի մրցումի առաջին մրցանակակիր «Ֆենոմենալ» ջութակահար Սերկէյ Խաչատրեանի եւ քրոջ՝ Լուսինէի աննախընթաց համերգը, եւ ահա շաբաթավերջին Գիւմրիի փայլուն աստղերը գարնամացումին մեզ: Պարոյր Սեւակ պիտի ըսէր. Դէ՛, ե՛կ, վարդապետ եւ մի ժպտար բարի: Երբեմն

Քրիստինէ Սիմոնեան

չներու որոնք հայ մշակութի գանձերը հարստացուցած են:

Ահա 6 պատանի, առողջ, խանդավառ եւ հանճարային արուեստագետ որ պատիւ կը բերէ ոչ միայն իր ընտանիքին, ազգին, ժողովուրդին այլ մարդկութեան, այնքան որ կատարելագործուած է իրենց արուեստը, այնքան որ բիւրեղ եւ վճիռ է իրենց կատարումը, այնքան որ խանդավառող եւ առինքնող է իրենց վարպետութիւնը: Աչքերս չի դադրեցան տամկանալէ, կը մտածէի, թէ որքան պարարտ եւ հարուստ ըլլալու է հայրենի հողը, արմատները ու ժող պահպանած դիմադրելով բոլոր հողմերուն, մրրիկներուն եւ

Մանէ Գալոյեան

անակնկալ հաճոյքները կրնան աւելի գոհացում տալ, քան թէ բուռն անձկութեամբ ակնկալուած հաճոյք մը:

Մարտ 19..., խճողուած օր...:

Այդ օրը Լոս Անճելոս բեռնաւորուած էր բազմաթիւ ձեռնարկներով: Շատերս ստիպուած եղանք ամբողջ օրը տունէն դուրս ըլլալու: Քիչ մը յոգնած, սրտատրոփ, ոչ մեծ ակնկալութեամբ փութացի Ալէքս համերգասրահ, Գիւմրիի նորատի տաղանդները վայելելու: Ժամը 6էն առաջ ակնատես եղայ ազնիւ ժողովուրդին շարան-շարան կարգապահ մուտքը եւ աթոռ գրաւելը: Կարծես բոլորս եկած էինք քաջալերանքի պարտականութեան ոգիով, քան թէ մեծ ակնկալութեամբ: Եւ իրաւ ալ հպարտութեան զգացումով, ուրախութեան արցունքով, շնորհ բաժնուեցանք սրահէն:

Միթէ վերածնունդ չէ՞, մոխիրներէն ելած այս սերունդը, կու գային բորբոքած, աւերուած տանջուած Գիւմրիի բարեբեր հողէն, հազիւ աղէտէն 3-4 տարի վերջ ծնած: Ինչպէ՞ս չհիանալ, չլուզուիլ այս փոքրերու ցուցաբերած տոկունութեան, կենցաղային, ապրուստի անձուկ ծանր պայմաններու տակ, յամառ յարատեւելու կամքին, հաւատք ներշնչելով մեր անկայուն հայրենիքի հանդէպ: Եկան հաստատելու թէ գիւմրեցիին չի վախնար ցուրտէն, մութէն, այլ դժուարութիւններէն եւ որոշած է իր պայտերուն ձգած աւանդը, համբաւը վերականգնել: Այս 6 ընտանի տաղանդները շառաւիղներն են այն հոյ՛ մը արուեստագետներուն՝ Գուսան Շերամի, Ա. Տիգրանեանի, Շարա Տալեանի, Խաչատուր Աւետիսեանի, Զարա Տուրուխանեանի, Վարդուհի Խաչատրեանի եւ ուրի-

Սաշա Աթանեան

գարնան ցորենի հասկերու նման նոր տաղանդներ կը ծլարձակեն:

Յիշեցի «Գոհար» համոյթի գեղարուեստական դեկավար եւ երաժշտանոցի տնօրէն Սեպուհ Աբգարեանի խանդավառ նոյն ատեն ցաւով խօսքը, թէ Գիւմրիին անտեսուած է, ոչ ոք կը հետաքրքրուի բացառիկ տաղանդներով եւ երաժիշտներով: Յիշած էր թէ երաժշտանոցը ունի 300է աւելի անձնակազմ, ուսուցիչ եւ եզակի տաղանդներ: Ուրախացայ տեսնելով անոնցմէ երկուքը քանոնահար՝ Քրիստինէ Սիմոնեանը եւ ջութակահար սՍաշա Աթանեանը այս խումբին մէջ:

Գեղադէմ ընտրանի պատանիները իրար ետեւէ ժպտուն բեմ եկան, հանգիստ, համարձակ մեկնաբանեցին իրենց կտորները, յղուած վարպետութեամբ եւ զգացողութեամբ:

Հռիփսիմէ Աղաքարեան (14 տարեկան), նրբակազմ, սիրալիր, ամօթիսած ժպտով բեմ ելաւ, դաշնակին առջեւ այլափոխուեցաւ, կարծես նոյն անձը չէր, բացառիկ սահունութեամբ, ինքնավստահու-

Արսէն Գեղարեան

թեամբ նուագեց թէքնիք պահանջող կտորներ Խաչատուրեանէն, Պապանեանէն եւ Լիստէն: Առաջին վարկեանէն խանդավառելով եւ ջերմացնելով սրահի ունկնդիրները:

Հապա ինչպէ՞ս չգովեմ անուշիկ փոքրիկ ապագայի երգարուեստի աստղերը՝ Աննա Ավդալեան (11 տարեկան) եւ Մանէ Գալոյեան (13 տարեկան), անմիջական հաղորդական երգչուհիներ, իսկապէս հրաշք աղջնակներ: Զարմացումն բոլորին իրենց ձկուն, յստակ ձայնային ելեւէջներով, յստակ առողանութեամբ: Անտարակոյս մեծ բեմերու կ'արժանանան եթէ ճիշդ ուղղութեամբ աշխատին եւ յարատեւեն:

Նաեւ ապագայ Ռուբէն Մաթէոսեան - Արսէն Գէորգեանը (13 տարեկան) ախորժալուր ձայնով կ'երգէ համարձակ եւ ջերմ: Մարգարտանման յստակ էին ձայնելեւէջները, հաճելի բեմականութիւն եւ անհատականութիւն ունի:

Միակ 15 տարեկան քանոնահարուհի Քրիստինէ Սիմոնեան եւ ջութակահար Սաշա Աթանեան «Գոհար» երաժշտանոցի շնորհալի աշակերտներէն, բացառիկ թէքնիկ, զգայնութիւն ցուցաբերեցին: Քրիստինէի մասնակցութեամբ ձկուն եւ սահուն կը հպչին լարերուն, նուագը անմահացնելով: Փայլուն ջութակահար է Սաշան, գործիքին կատարեալ տիրապետած, հնչիւնները ջերմ, հիւթեղ եւ յստակ: Խնամքով եւ զգացումով նուագեց Խաչատուրեանի ջութակի Քօնչէրթոյի 2րդ բարդ մասը, ցուցաբերեց երաժշտականութիւն: Գոհարի

Աննա Ավդալեան

տեսաներիցի մէջ տեսած էին Սաշան՝ փոքր ջութակահարը, յիշեցի Սեպուհին գովասանքը, նոյնիսկ համերգային ուղեւորութեան տարած էին գիրքը քաջալերանքի եւ ցոյց տալու փոքրիկ աստղը: Լուրջ ինքնամփոփ եւ զգոյշ է նուագը, մաղթեմ որ կը յաջողի:

Տիգրան Յովհաննէսեանի

Հռիփսիմէ Աղաքարեան

նուագակցութիւնը գիրգնահատելի էր, հրաշալի եւ գեղարուեստական էր նուագը, անկասկած համերգին յաջողութեանը շատ նպաստեց:

Այսօր հոգեկան մեծ վայելք եղաւ ինծի համար եւ թէ բոլոր ներկաներուն համար, որ վայելեցինք այս փառաւոր համերգը: Տաղանդաւոր պատանիներու համերգը, հիացմունք, զարմանք եւ մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ

Մար.ը էջ 18

ԱՐԵՒ ԺՈՐԱ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Ժորա Կարապետեան այս բանաստեղծութիւնը կը ձօնէ Գիւմրիի պատանի աստղերուն

Լուսաբացի արեւ, Զայաստանից եկար,
 Իմ հետքերով եկար, իմ կարօտի Արեւ,
 Քարքարոտ ու մոլոր ճամբաներով օտար
 Եկար ու ինձ գտար, ապուպապիս Արեւ:

Սօրս նման գիրկդ լոյսով լիքը՝ եկար,
 Մէջդ ինչքան սէր ու ներում կայ դեռ, Արեւ.
 Սօրս նման հեռուս թողել եմ քեզ մե՞նակ,
 Սօր պէս սիրտդ էլի վրաս տաք է, Արեւ:

Ինչու ի գուր էդքան երկար ճամբայ եկար,
 Ինչպէս պիտի դու ինձ տաքացնես, Արեւ,
 Ես էս պաղ ու պանդուխտ աշխարհի մէջ օտար,
 Թէկուզ քեզ հետ էլի անարեւ եմ, Արեւ:

Մի քիչ կամաց գնա, թող քեզ նայեմ երկար,
 Կարգին օր ու արեւ չտեսած իմ Արեւ,
 Մեր դարդերը հատ-հատ արի պատմենք իրար,
 Իմ մորթուած, անտուն, թափառական Արեւ:

Ափսո՛ւ, ինչքան արագ սարի ետեւն անցար,
 Դու քո կարօտն առար, իմը՝ մնաց, Արեւ.
 Արդեօք, կը գա՞ս էլի, թէ՞ գնացիր անդարձ,
 Կը տեսնի՞մ քեզ նորից, մայրամուտիս Արեւ:

Օրը մթնեց արդէն, դու Զայաստան հասար,
 Սիրտս, կարծես, մի քիչ թեթեւացաւ, Արեւ.
 Որ դու ինձնից, գո՞նէ, մի բան հետդ տարար՝
 Աչքս մէջդ մնաց, Զայաստանիս Արեւ:

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ԹՈՐԳՈՍ ՓՕՍԹԱԾԵԱՆ Ի ՊԱՏՈՒԻ

Մեծաշուք եւ հանդիսաւոր արարողութիւն մըն էր այն երեկոն, որու ընթացքին, Ապրիլ 2, 2006, Կիրակի երեկոյեան, Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ, յարգանքի, գնահատանքի, եւ Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ շքանշանի պիտի արժանանար գաղութիս ծանօթ անձնաւորութիւն՝ Թորգոմ Փօսթաճեան, իր գրական, կրթական, ազգային եւ բարեսիրական գործունէութեան 50-ամեակին առիթով:

Թորքոմ Փօսթաճեան

Նախ արժէ այս առիթը պատրաստուած յոբելինական յուշամատենը իրապէս գնահատել իր բովանդակութեան, նուրբ ճաշակին եւ լրջութեան համար, զոր բժախնդրութեամբ խմբագրած էր ծանօթ լրագրող Սարգիս Մաճառեան, Փօսթաճեանի վաղեմի բարեկամը եւ գրչակից ընկերը: Եկեղեցական, ազգային, գրական եւ բարեկամական լայն շրջանակի վկայութիւններով, շնորհաւորագրերով, նկարներով եւ արտասպումներով ճոխ այս տպագրական գործը իրապէս արժանի է գնահատանքի: Կ'արժէ նաեւ գայն պահել իր գրադարանային արժէքին համար:

Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէր-տէրեանի հովանաւորութեան տակ դրուած յայտագիրը բազմաթիւ միութեանց, որոնց շարքին Հ.Բ.Ը.Մ.ը, Թէքէեան եւ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնները, Պոլսահայ եւ Իրանահայ միութիւնները, Ամերիկայի Հայ Գրողներու Միութիւնը եւ Մաշտոց Գոլէճը: Այս կը նշանակէր նաեւ այն գնահատանքը որ յարգուող անձնաւորութիւնը կը վայելէր գաղութիս մտաւորական, մշակութային եւ կրթական շրջանակներէն ներս: Բացի Առաջնորդ Սրբազանէն, ղեկավարութեամբ նախկին Առաջնորդ՝ Վաչէ Արք. Յովսէփեանի, եկեղեցական կարեւոր դաս մը նաեւ ներկայ էր հանդիսութեան:

Անցնինք յայտագրին, զոր ձեռնհասօրէն եւ ճարտարօրէն վարեց Մաշտոց Գոլէճի յարգարժան նախագահ Տօքթ. Կարպիս Տէր Եղիայեան, որ նաեւ կազմակերպիչ յանձնախումբի նախագահն էր:

Ամերիկեան եւ հայկական օրհներգներու նուագումէն ետք, դաշնակի վրայ նուագուած Փրոֆ. Լեւոն Աբրահամեանի կողմէ, բացման խօսքով ելոյթ կ'ունենար օրուայ հանդիսավարը, եւ իր խանդավառ, կուռ եւ նպատակային խօսքերով անհրաժեշտ մթնոլորտը կը ստեղծէր յաջող երեկոյի մը համար, որ այդպէս ալ պիտի

Յոբելեար՝ Թորգոմ Փօսթաճեան ընթանար:

Յուզիչ, յուսադրիչ եւ ներշնչող ելոյթ պիտի ունենային յոբելիարին թոռնիկները, որոնց շուրթերուն վրայ հայերէն լեզուն պիտի փայլէր, մանաւանդ կատարումով Փօսթաճեանի երկու քերթուածներու ընթերցմամբ:

Յստակ առողանութեամբ, բեմական ճարտար ներկայութեամբ, թէեւ, իր խոստովանութեամբ, քիչ մը երկար, յոբելիարի կեանքին ու գործին գրախօսական վերլուծումը կատարեց, Սան Ֆրանսիսքոյէն, առակագիր, գրող Եզնիկ Բալայեան: Նման յոբելեաններու առիթով լաւ կ'ըլլայ որ նաեւ որոշ մանրամասնութիւններով ճանչցուի գրողին ստեղծագործական կեանքի մանրամասնութիւնները ինչ որ արժանաւոր կերպով կատարեց Եզնիկ Բալայեան, արժանանալով շերտ ծափահարութեանց:

Շնորհաւորական գիր եւ տախտակ մը յանձնուեցաւ Գոնկրէսի անդամ «Brad Sherman»-ի ներկայացուցիչին կողմէ: Նոյնպէս բազմաթիւ գնահատագրեր եւ շնորհաւորական գրութիւններ ուղարկած էին պետական եւ քաղաքական բազմաթիւ անձնաւորութիւններ, նախագահ Պոլշէն սկսեալ: Ծանօթ նկարչուհի Սիւզան Սեւոյեան գեղեցիկ պատառ մը յանձնեց յոբելիարին:

Յայտագրի երկու կարեւոր բաժիններ՝ էլիզ Թաշճեանի մեներգները, դաշնակի ընկերակցութեամբ Փրոֆ. Լեւոն Աբրահամեանի, եւ Սէսիլ Քէշիշեան գեղեցիկ ընթերցումները որոշ չափով խոցելի եղան բարձրախօսային խայտառակ մեղանչումներուն պատճառաւ:

Մերուծան Մարգարեանի ջութակային կատարումները ուղղակի զգլխիչ եւ հաճելի էին:

»ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹ« ԵՐԵՔ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ուրբաթ, 31 Մարտ, 2006, երեկոյեան ժամը 8:30ին ներկայ գտնուեցանք «Հայ Մշակոյթ» դասագիրքերու երեք հատորներու ներկայացման հանդիսութեան, որ տեղի ունեցաւ Սահակ Մեսրոպ Հայ Քրիստոնեայ Վարժարանի Երկրորդական Բաժնի դպրոցավայրի Lee Chapel մատուռին մէջ, Փասսատինա:

Իր բացման խօսքին մէջ օրուան ձեռնհաս հանդիսավար՝ Մաշտոց Գոլէճի տնօրէն Տօքթ. Կարպիս Տէր Եղիայեան շեշտեց կարեւորութիւնն ու անհրաժեշտութիւնը սոյն երեք դասագիրքերուն, որոնք պիտի դրոշմեն հայ պատանիին եւ ընթերցողին մտքին մէջ կարեւորութիւնն ու արժէքը հայ լեզուին եւ մշակոյթին:

«Հայ Մշակոյթ» դասագիրքերու երեք հատորները հերթաբար պատշաճօրէն ներկայացուցին՝ Սոնա Պատալեան (Ա. հատոր), Ռիթա Տէմիրճեան (Բ. հատոր) եւ Մարալ Ոսկեան (Գ. հատոր):

Գեղարուեստական յայտագրով ելոյթ ունեցան Սահակ Մեսրոպ Վարժարանի աշակերտները:

«Հայ Մշակոյթ» դասագիրքերու աշխատասիրութեան, պատրաստութեան ու համադրումի հեղինակ, արուեստագէտ դաշնակահար Վաչէ Մանկրեան ելոյթ ունենալով յայտնեց իր խորին շնորհակալութիւնները Սահակ-Մեսրոպ դպրոցի տնօրէնութեան, հոգաբարձութեան եւ իր գործին յաջողութեան մասնակից բոլոր անհատներուն: Յատկապէս յիշեց իր ծնողքը, որ մանուկ հասակէն իր մէջ սերմանած են սէրը հանդէպ հայ գիրքին, երաժշտութեան, լեզուին եւ մշակոյթին:

Դպրոցի տնօրէն՝ Լեւոն Ֆիլեան, հոգաբարձութեան ատենա-

պետ՝ Աբրահամ Հալչպլեան, վերապատուելիներ՝ Տիգրան Շամլեան եւ Վերապատուելի Յովսէփ Մաթոսեան, բոլորն ալ իրենց կարգին յայտնեցին շնորհակալութիւն այս յոյժ կարեւոր երեք հատորներու պատրաստութեան եւ համադրումի հեղինակ Վաչէ Մանկրեանին ու իր աշխատակիցներուն:

Տօքթ. Կարպիս Տէր Եղիայեան հանդիսութեան աւարտին Մաշտոց Գոլէճի անունով յուշատախտակ մը նուիրեց Վաչէ Մանկրեանին:

Գնահատելի է Սահակ Մեսրոպ Հայ Քրիստոնեայ Երկրորդական վարժարանի տնօրէնութիւնն ու հոգաբարձութիւնը սոյն անկողմնակալ երեք դասագիրքերու հրատարակութեան համար:

Որեւէ զարգացումի եւ տարիքի տէր անձի մատչելի սոյն երեք դասագիրքերու որակաւոր տպագրութիւնը կատարած է Ապրիլ Գրատունը, գեղարուեստական էջադրումը՝ Յարութիւն Երէցեան, իսկ կողքի գծագրութիւնը՝ Սիրուն Երէցեան:

Արդարեւ, մեզի համար հաճելի անակնկալ էր նկատել արուեստագէտ փնտռուած դաշնակահար Վաչէ Մանկրեանի մօտ գրական-մանկավարժական յատկութիւններ, հայկական վարժարաններէն ներս հայ մշակոյթի պատմութեան ուսուցումով:

Վաչէ Մանկրեան 3 դասագիրքերէն մէկական օրինակ նուիրեց Լոս Անճելոսի հայկական բոլոր դպրոցներուն անխտիր:

Վարձքը կատար Վաչէ Մանկրեան: Յոյսով ենք, որ գործը գնահատուելով մուտք պիտի գործէ մեր բոլոր կրթական հաստատութիւններէն ու տուններէն ներս:

ԹՂԹԱԿԻՑ

Հովանաւորելուն առիթով, գեղեցիկ վկայութիւն մը կը հանդիսատարուի Շաբ.ը էջ 18

Advertisement for A.B.A. Insurance Services. Includes logo with 'AA' and 'A.B.A. INSURANCE SERVICES', text 'Commercial Auto Fire Life Health', 'Blue Cross of California', 'Blue Shield of California', '1975-2005 30th ANNIVERSARY', and 'E-mail: BMaronian@AOL.com'.

Advertisement for ABA Insurance Services. Text: 'ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՆՌԱԺԵՇՏ Է ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻԱՍԱՆԹՕ ՄԱՐՈՆԵԱՆ 818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205 ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"'

ՎԱՅ ԴՊՐՈՑ

ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ 24ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

Մերտինեան Վարժարանի աշակերտական երգչախումբը ղեկավարութեամբ Տիկ. Վիկտորիա Արքայազնեան Էլիասիի

Շարլոթ եւ Էլիզ Մերտինեան Հայ Աւետարանական Վարժարանի հոգաբարձութիւնը հանդիսաւոր ու շքեղ ճաշկերոյթ-ձեռնարկով մը տօնեց դպրոցին հիմնադրութեան 24րդ տարեդարձը, 12 Մարտ, 2006ին, Շէլըթըն Եունիվըրսըլ պանդոկին մէջ:

Ճաշկերոյթի կազմակերպչ յանձնախումբի անդամները

Լիբանան եւ Սուրիա: Իսկ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ՝ միակ Հայ Աւետարանական Վարժարանը կը հիմնուէր 1982ին, իրենց հայրերուն հաւատքը ունեցող քանի մը նուիրեալներու եւ Օր. Էլիզ Մերտինեանի տեսիլքով:

Զգաստութեան եւ ինքնագիտակցութեան կոչ մըն էր ձեռնարկը, երբ անցեալի շաբաթը հպարտ, պայծառ ապագայի մը իրականացման յոյսը կը պարզուէր:

Բարի գալուստի խօսքերէն ետք, Տիկ. Ռիթա Մէնէշեան, ձեռնարկի կազմակերպիչ յանձնախումբի ատենապետուհին (Co-Chair), ներկայացուց օրուան հանդիսավարը՝ Պրն. Լուիս Քիւրքեանը: Ան Միացեալ Հայ Աւետարանական Եկեղեցի (UACC), Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան (AMAA) եւ Հայկազեան Համալսարանի հոգաբարձութեանց մէջ կարեւոր պաշտօններով ծառայած է ու կը շարունակէ իր աշխատանքները:

Պրն. Քիւրքեան ձեռնարկը վարեց ձեռնհասօրէն ինքնատիպ ոճով ու ներկաներուն հետաքրք-

րութեան գոհացում տալով:

Մերտինեան Վարժարանի աշակերտական երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Տիկ. Վիկտորիա Արքայազնեան Էլիասիի, երգեց հայկական ու ամերիկեան քայլերգները:

Պրն. Քիւրքեան ողջունի իր խօսքերէն ետք, յատուկ երպով լիչեց ներկայութիւնը պատուոյ հիւրերու, Վեր. Յովսէփ Մաթոսեան (AEUNA), Վեր. Բան Թովմասեան եւ Վեր. Ճէյսըն Մաթոսեան (UACC), Կիլիկիա Հայ Աւետարանական Եկեղեցու - հովիւ Վեր. Գէորգ Թէր-

եան, Վեր. Ճան Մելքոնեան, Հայկազեան Համալսարանի նախկին տնօրէն Վեր. Դոկտ. Ճան Խանձեան, Մերտինեանի նախկին տնօրէններ Պրն. Արամ Պուլղոլըճեան, Դոկտ. Վահէ Տարագճեան եւ Սահակ-Մեսրոպ Վարժարանի տնօրէն Պրն. Լեւոն Ֆիլեանը:

Ապա ան ուրախութեամբ յայտնեց որ դպրոցը վարկաւորուած է 2րդ անգամ եւ գնահատանքով լիչեց վարժարանի անձնակազմին եւ պաշտօնէութեան տքնաշան աշխատանքները:

Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Միութեան հովիւ՝ Վեր. Յովսէփ Մաթոսեանի աղօթքով սկսաւ ճաշի սպասարկութիւնը:

Ընթրիքէն ետք հոգաբարձութեան կողմէ, ատենապետը՝ Տօթք. Հրայր Աթիքեան, տուաւ իր պատգամը, «Երազ մը ունիմ» ըսաւ ան, «Կ'երագեմ որ մօտ ատենէն, օր մը, պիտի մտնէք Մերտինեանի նորակառոյց շրջափակէն ու շէնքէն ներս,

Շաբ.բ էջ 19

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ Ա. ԵՒ Մ. ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԻՄԱԿԱՐԱՆԴԵՍԸ

Տնօրէն Շահէ Մանկրեան եւ Լինսի Հիմնարկութեան ներկայացուցիչը Յարութ Սասունեան

Փաստօրինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցու Ա. եւ Մ. Յովսէփեան վարժարանին Մնողա-Ուսուցչական յանձնախումբին կազմակերպած տարեկան երկրորդ դիմակահանդէսը տեղի ունեցաւ Փետրուար 24, 2006ին, Հայց. Եկեղեցու Արեւմտեան Ամերիկայի Առաջնորդարանի Գալայճեան սրահէն ներս: Սրահը հաճելի ժամադրավայր մը եղաւ ներկայ հիւրերուն, ուսուցչական կազմին եւ ծնողներուն համար, որոնք դպրոցի ամենօրեայ հեւքի մթնոլորտին պահ մը անջատուելով, միասնաբար համախմբուած շատ տաքուկ ու լիշատակելի ժամեր անցուցին:

Հրաւիրեալներու շարքին էին Գերշ. Տ. Յովսէփեան Արքեպս. Տէրտէրեանը, Լինսի Հիմնարկութեան ներկայացուցիչը՝ Պրն. Յարութ Սասունեանն ու իր տիկինը, Փաստօրինայի շինարարական Յանձնախումբի ներկայացուցիչը՝ Պրն. Սարգիս Նազիրեանն ու իր տիկինը, Փաստինա քաղաքի Ե. շրջանի վերահսկիչ Մայքըլ Անդրոնովիչի ներկայացուցիչը՝ Օրիորդ Ռիթա Հաճիմանուկեանը եւ Հ.Բ.Լ.Մ. Հարաւային Քալիֆորնիոյ Շրջանային Վարչութեան ատենապետը՝ Պրն. Վահէ Իմաստունեանն ու իր տիկինը:

Դիմակահանդէսի բացումը կատարեց դպրոցիս Հայրերու Յանձնախումբին ատենապետ Պրն. Կարօ Պապեանը, որ ներկաներուն բարի գալուստի մաղթանքէն ետք, անդրադարձաւ որ սոյն ձեռնարկը կարելի եղաւ իրականացնել դպրոցէն ներս գործող բոլոր մարմիններուն աջակցութեամբ ու ներկաներուն յայտնեց, որ ձեռնարկին հասոյթը պիտի յատկացուի դպրոցիս գրադարանին արդիականացման

ծրագրին: Ապա, խօսք առաւ Առաջնորդ սրբազան հայրը, որ բարձր գնահատանքով արտայայտուեցաւ դպրոցէն ներս գործող մարմիններուն, տնօրէնութեան ու ուսուցչական կազմին ցուցաբերած պարտաճանաչ աշխատանքներուն, որոնք կը միտին յաջողցնել վսեմ առաքելութիւն մը՝ հայկական շունչով թրծուած նոր սերունդի մը դաստիարակութիւնը: Ապա, խօսք առաւ դպրոցիս տնօրէնը՝ Պրն. Շահէ Մանկրեանը, որ նախ շնորհաւորեց Մնողա-Ուսուցչական մարմնի անդամները, Հայրերու Յանձնախումբի անդամներն ու ուսուցչական կազմը, որոնց քանի մը ամիսներու աշխատանքի պտուղն էր սոյն ձեռնարկը ու շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց որոնք հաւատք ունին հայկական դպրոցին առաքելութեան ու աջակցութիւն կը բերեն Յովսէփեան վարժարանին: Ան ողջունեց յատկապէս Լինսի Հիմնարկութեան կատարած նւթական մեծ օժանդակութիւնը ու հրաւիրեց Մնողա-Ուսուցչական կազմի ատենապետուհին՝ Տիկին Այտա Սէթեանին, եւ միասնաբար Լինսի Հիմնարկութեան ներկայացուցիչին յանձնեցին յուշանուէր մը, առ ի երախտագիտութիւն հիմնարկին ցուցաբերած անսակարկ աջակցութեան: Ապա, Լինսի Հիմնարկութեան ներկայացուցիչը շնորհակալութիւն յայտնեց ու աւելցուց, թէ հիմնարկութիւնը հաճոյքով նախաձեռնած է հայկական վարժարաններուն նեցուկ կանգնելու առաքելութիւնը եւ նորանոր յաջողութիւններ մաղթեց Յովսէփեան վարժարանին: Ապա խօսք

Շաբ.բ էջ 19

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայց. Եկեղեցու Արեւմտեան Թեմի Կաթողիկոսի Առաջնորդութեան Դիւանը տեղեակ կ'ուզէ պահել զաղուծիս հասարակութիւնը, որ երկուշաբթի, Ապրիլ, 24, 2006ի երեկոյեան ժամը 7ին, Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանի Գալայճեան սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայոց Յեղափոխութեան զոհ գացած մեր նահատակներու լիշատակին նուիրուած համատեղ Մ. Պատարագ մը՝ Լոս Անձելոսի բոլոր եկեղեցիներու մասնակցութեամբ:

Աղօթքի եւ յարգանքի այս ձեռնարկը տեղի կ'ունենայ հովանաւորութեամբ եւ կազմակերպութեամբ Հայ Առաքելական Եկեղեցու Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդութեան:

Օրուան պատարագիչը եւ պատգամներն է Արեւմտեան Թեմի Սրբազան Առաջնորդն՝ Գերշ. Տ. Յովսէփեան Արքեպս. Տէրտէրեան: Ս. Պատարագը պիտի սկսի երեկոյեան ճիշդ ժամը 7ին: Հրաւիրուած է հասարակութիւնը: Առաջնորդարանի հասցէն է՝ 3325 N. Glenoaks Blvd, Burbank Tel. (818) 558-7474

Massis Weekly

Volume 26, No. 11

Saturday, April 8, 2006

Prof. Richard Hovannisian Warns Of Armenian 'Failed State'

"With Pain We Follow The Continuing Illegalities Committed In Armenia"

YEREVAN -- Renowned U.S. academic Richard Hovannisian launched a scathing attack on the authorities in Yerevan, saying that their failure to hold free elections and respect political freedoms threatens to turn Armenia into a "failed state."

Hovannisian, a senior professor of Armenian and Near Eastern History at the University of California, Los Angeles (UCLA), claimed that domestic policies pursued by the administration of Robert Kocharian have alienated a large part of the country's population and the influential Armenian community in the United States.

"Watching from the outside, we follow with pain the continuing electoral and other illegalities committed in Armenia," he told RFE/RL in an interview. "We would have loved to see freedom of speech and thought in Armenia, instead of repression, secret police persecution and lies spread by state media."

Prof. Richard Hovannisian

Hovannisian, who is arguably the most famous of Armenian-American historians, believes that in some respects Armenia is now an even less democratic state than Turkey, its historical foe regularly castigated by the West for its poor human and civil rights record. "Some-

Continued on page 4

Four Reported Dead In Fresh Attacks Kurdish Riots Spread In Turkey

A Kurdish man passes by a burning barricade during clashes between Kurdish demonstrators and security forces in the town of Viransehir, near the southeastern Turkish city of Urfa

ISTANBUL (AFP) - A molotov cocktail attack set ablaze a bus in Istanbul, resulting in three deaths, as Kurdish riots rattling southeast Turkey for six days spread to the west, the CNN Turk news channel reported.

Another person was killed in clashes in the predominantly Kurdish southeast, bringing the death toll from a week of violence to 12.

A group of protestors hurled a molotov cocktail onto a bus in Istanbul's Bagcilar suburb and an elderly woman who got off in panic from the burning vehicle was hit by a car in the street, dying in hospital, CNN Turk said.

Two more bodies were recovered after police removed the wreckage of the bus, which crashed into a truck while maneuvering to escape the hit, it said.

Another woman passenger was seriously injured.

Television footage showed firefighters battling the flames engulfing the bus, which was reduced to a blackened skeleton.

Police officials contacted by AFP declined to comment.

A group of angry residents who gathered at the site chanted slogans against Kurdish separatism, NTV television reported.

A fourth person, a 22-year-old Kurdish man, was killed by gunfire in the southeastern town of Kiziltepe, near the Syrian border, where street battles between rioters and the police flared for a second day in row, a senior local Kurdish

Continued on page 3

Organized By AGBU And Permanent Missions Of Armenian And Rwanda Forum On Genocide At The United Nations

NEW YORK -- On Thursday, March 30, 2006, the Permanent Missions of Armenia and Rwanda, and the Armenian General Benevolent Union, organized a Forum on genocide and its prevention at the United Nations entitled "Genocide Then and Now: Lessons Learned for the Twenty-first Century." The Forum attempted to discuss the lessons learnt from the first and last genocides of the twentieth century and the international community's role in prevention of the future recurrences of this ultimate crime against humanity.

The Panel featured Mr. Juan E. Mendez, Special Advisor to the UN Secretary-General on the Prevention of Genocide, Mr. Vahagn Dadrian, Director of Genocide Research at Zoryan Institute, and Ms. Yael Danieli, Co-President of In-

ternational Network of Holocaust and Genocide Studies. The Forum was moderated by Ms. Andrea Kannapell, Weekend Editor of the New York Times Foreign Desk.

Professor Dadrian spoke about impunity and denial as contributing factors for repetition of genocide. He analyzed in detail the investigations carried out by the Turkish authorities in 1918-1920 and the subsequent determinations of its military tribunals of the time, and the later reversal of the official policy and embracing of the denial of the Armenian genocide by Turkey. He stressed the negative impact of the World War I as a factor used to disguise the atrocities being committed.

Prominent psychologist Yael Danieli

Continued on page 4

Senate Legislation Introduced Opposing Railroad That Bypasses Armenia

WASHINGTON, DC -- Senators Rick Santorum (R-PA) and Robert Menendez (D-NJ) have introduced a major bill (S. 2461) in the U.S. Senate that would bar assistance for a proposed \$800 million railway that would connect Azerbaijan, Georgia and Turkey while bypassing Armenia.

The legislation, known as the South Caucasus Integration and Open Railroads Act, was introduced shortly after participants of the Armenian Assembly's National Conference met with senior staff representing Senators Santorum and Menendez -- both longtime supporters of Armenian issues. The three-day National Conference was co-hosted by the AGBU and Eastern and Western Dioceses of the Armenian Church.

"United States policy in the South Caucasus seeks to foster regional stability and enhanced cooperation, and includes open borders and transport corridors," Santorum told the Assembly. "The proposed rail link would not only undermine U.S. long-term goals for the region, but

serves to isolate Armenia. Efforts to foster economic integration and reduce the risk of further tensions are in the best interests of the United States and the South Caucasus."

Menendez, echoing Santorum, added that "the sole aim of this costly project is to further isolate Armenia by enhancing the ongoing Turkish and Azerbaijani blockades. I look forward to working with my colleagues in the Senate and members of the Armenian-American community to block U.S. financial support of this rail project."

Azerbaijani President Ilham Aliyev told an Azeri news agency last summer that, "We are currently working on a new project -- a new rail road Kars-Akhalkalaki-Tbilisi-Baku..If we succeed with this project, the Armenians will end in complete isolation, which would create an additional problem for their future, their already bleak future..."

Armenian government officials have

Continued on page 4

Greek Telecoms Giant Reveals Plans To Sell ArmenTel

YEREVAN -- Greece's Hellenic Telecommunications Organization (OTE) on Tuesday said it was examining options to sell its 90-percent controlling share in Armenian operator ArmenTel.

"Following consultation with the Armenian government, (OTE) has begun a procedure of examining options to sell its 90-percent stake in ArmenTel's share capital," the semi-state Greek telecoms giant said in a statement.

"OTE has decided to focus on the Balkans ... ArmenTel is now a healthy company ... and there is a rather large interest from Russian companies and funds," said Michalis Tsamaz, managing director of OTE International.

HSBC Bank PLC has been selected to advise OTE in the procedure, the company said.

Armenia's main telecoms operator, ArmenTel in 2005 posted a net income of 45.8 million euros (\$55.4 million), an increase of 56.8 percent over the equivalent period in 2004, and had operating revenues of 119.1 million euros. OTE purchased its ArmenTel stake in 1997 at a cost of 120 million euros, Tsamaz said.

Partially controlled by the Greek state, the OTE group, which comprises the profitable Cosmote Greek mobile telephony unit and subsidiaries in Bulgaria, Serbia and Romania in addition to Armenia, in 2005 posted a net loss of 216.8 million euros.

NCI Focuses On Armenia's Informational Predicament

YEREVAN -- The National Citizens' Initiative (NCI) today convened a roundtable on "Ways to Surmount Armenia's Information Crisis." The meeting brought together social and political activists, human rights advocates, analysts, experts, and media representatives.

NCI coordinator

Hovsep Khurshudian welcomed the audience with opening remarks: "Today, when some politicians of the opposition and independent analysts are hopeful that a real opportunity has emerged for the upcoming parliamentary elections to be held freely and in compliance with the standards of democracy, even without the restoration of the right of the *AI+* and *Noyan Tapan* independent television companies to broadcast, reminds me of the year 2002. Following the closing down of these stations, a number of people were then confident that the rule of law would be established in the country as the result of the upcoming presidential elections and that the violated rights would be restored. We recall all too well what occurred then, and it appears that every condition now exists for a repetition of the whole scenario."

In his intervention on "The Effects of Shutting Down *AI+* and *Noyan Tapan* on the Right of Armenia's Citizens to Receive Information and the Means for Overcoming These Effects," president of the *AI+* Television Company Mesrop Movsisian briefly presented the history of this matter. In his words, the 19 media organizations which after the notorious contest in 2002 signed a joint declaration deeming the contest as legitimate in fact signed the verdict not only against their own freedom of speech but on that of the entire country. Movsisian finds that the shutting down of *AI+* and *Noyan Tapan* is a concern not for television stations alone but for the entire population of Armenia. He stated that his television company's petition submitted to the European Court of Human Rights was now in the process of examination. According to Movsisian, liberal competition among electronic media has come to an end in Armenia and as a result there is a setback not only in terms of unimpeded dissemination of information but also in the appraisal of journalistic professionalism. And all of this in its turn has brought forth a severe limitation on Armenian citizens' right to receive information.

During his talk concerning "The Impact of the Informational Emergency on Armenia's Political Establishment,"

Noyan Tapan News Agency's analyst Davit Petrosian began his intervention with the words of the prominent human rights advocate, Academician Andrei Sakharov, who said that the ruling power's "making a fool" of the people with the help of the media is no less perilous than terrorism and dictatorship. He criticized the policy of Armenia's rulers in making a "fool" of their own people, adding that the opposition likewise was not presenting any specific program toward taking the country out of this informational blockade. Petrosian called attention to the need to prepare mechanisms for safeguarding the financial independence of the press. He at the same time accepted Hovsep Khurshudian's assertion that in a free market competition television companies that are professional would make more profitable use of commercials, whereas the latter should be prohibited in public television, which receives nearly the same amount from the state budget as the country's entire scientific domain, and even under such privileged conditions and in line with all surveys its rating does not surpass the No. 6 spot.

The remainder of the session was devoted to exchanges of views and policy recommendations among the public figures and policy specialists in attendance. Also noteworthy were interventions by Armenia's first Ombudswoman Larisa Alaverdian; chairman of the "Hetk" Union of Investigative Journalists Edik Baghdasarian; attorney Vahe Grigorian; research director of the Armenian Center for National and International Studies Stiopa Safarian; chairman of Armenian Helsinki Association Mikael Danielian; *Aravot* daily's correspondent Anna Israelian; *Zhamanak* daily's special correspondent Carmen Davtian; *AI+* journalist Diana Markosian; *Noyan Tapan* analyst Susanna Petrosian; Artak Zeinalian of the Republic Party; Ruzan Khachaturian from the People's Party of Armenia; Zoya Tadevosian and Gevorg Kalenchian of the Heritage Party; Catholic Relief Services Program Director Aida Arutiunova; chairman Karen Hakobian of the "Huis" NGO; members of other social organizations; university lecturers; and many others.

World Vision Provides Essential Medical Equipment To Hospitals In Remote Regions Of Armenia

Medical equipment and supplies recently donated by World Vision to six district hospitals in Armenia are helping to improve the quality of healthcare services in remote regions.

An infant warmer, as well as an infant suction pump were delivered last week to Ijevan hospital in north-eastern Armenia, which urgently needed to improve the services of the maternity ward.

These activities are part of the USAID-funded Mobile Outreach Teams (MOT) project aimed at increasing access to medical care for people in remote areas.

Currently, many district hospitals in Armenia fail to provide necessary services to the patients because of lack of medical equipment and poor facilities, as a result of insufficient funding.

"Every month 30 to 40 children are born at the hospital. Because of the lack of heating we could not maintain required temperature at the maternity ward and had to use bottles with hot water in order to keep the newborn babies warm," says Armine Dovlatbekyan, the post-natal care doctor.

The infant warmer radiates heat and is designed to minimize heat loss in newborns.

"Thanks to World Vision, we now

are able to ensure adequate and secure environment for newborns. The warmer also allows to provide necessary therapy for children with infant jaundice or premature children," says Narine Tumanyan, Deputy Head of the hospital. In the past, children in need of special care often had to be taken to a hospital in Yerevan, the capital.

In the scope of the MOT project, district hospitals in Kapan, Goris, Noyemberyan and Chambarak received surgical instrument kits, medical devices, reagents and other equipment.

World Vision donated a computer and delivered 40 sets of mattresses, pillows and bedding to Tashir hospital in Lori region. According to the hospital authorities, during the last 25 years the hospital did not receive such items and patients had to bring their own mattresses and bed sheets.

World Vision's Mobile Outreach Teams regularly provide primary health services to 45,000 people in 99 remote villages, including laboratory tests, ultrasound examinations and referrals to district doctors. Over the past year, World Vision carried out the renovation of 19 rural health posts and 8 district hospitals. In addition, 29 health posts were furnished and provided with medical supplies and equipment.

OSCE Office Co-Hosts Conference On Return And Reintegration Of Migrants In Armenia

YEREVAN -- Support for sustainable return and reintegration through economic development will be the focus of a conference that opens tomorrow in Yerevan.

The two-day event, "Return and Reintegration: Meeting the Economic Challenges of Displacement," is organized by the OSCE Office in Yerevan and the Danish Refugee Council, in partnership with the United Nations. It will bring together over 150 participants, including government officials, representatives of the micro-finance sector, the international community, as well as NGOs.

"There is much to be done to ensure the sustainable return of migrants and help them integrate into society," said Blanka Hancilova, the Office's Democratization Officer.

"The economic factor plays a key role in this respect. That is why we will be discussing opportunities that the micro-finance sector may create for returnees. This conference should help better co-ordinate the efforts of the international community, civil society and the national authorities to address the needs of returnees and migration-related issues in general

Kurdish Riots Spread In Turkey

to the violence and called on Ankara to come up with far-reaching reforms to make permanent peace with its largest minority.

politician, Ferhan Turk, told AFP. Three others were injured, he said. Officials were not immediately available for comment.

An angry crowd torched a bank and vandalized public buildings, party offices and shops in Kiziltepe Saturday, prompting the security forces to fire warning shots and use tear gas, killing one person.

Also in Istanbul, home to a sizeable Kurdish immigrant community, about 200 protestors, some of them wearing masks, took to the streets in the city center earlier Sunday, setting fire to a truck and hurling Molotov cocktails, stones and bottles at the riot police, who responded with truncheons and pepper gas.

Several protestors, running from the police, were attacked by a group of residents in a mainly Roma neighborhood wielding knives and sticks and shouting nationalist slogans.

At least seven demonstrators were detained, the Anatolia news agency said.

Ahmet Turk, the co-chairman of Turkey's main Kurdish party, the Democratic Society Party (DTP), urged an end

to the violence and called on Ankara to come up with far-reaching reforms to make permanent peace with its largest minority.

The riots erupted Tuesday in Diyarbakir, the largest city in the mainly Kurdish southeast, after hundreds of youths demanding vengeance attacked the police following the funerals of Kurdish rebels killed in fighting with the army.

Three of the victims of the violence were children, one aged only three, and most of the injured were security forces.

Officials charged that the unrest was orchestrated by the outlawed Kurdistan Workers' Party (PKK), which has waged an armed separatist campaign against the government since 1984, with the conflict claiming some 37,000 lives.

Ahmet Turk described the riots as the explosion of entangled political, social and economic problems that have plagued the southeast, Turkey's poorest region, for decades.

He called for a comprehensive government program that would include the improvement of Kurdish cultural and political rights, economic and social development and a general amnesty for the PKK.

HARUT DER-TAVITIAN
License #0B28270

1807 W. Glenoaks Blvd., Suite 202
Glendale, CA 91201

Tel.: 818/502-3233
Fax: 818/502-3244
Pgr.: 818/608-9898
info@excelhye.com
www.excelhye.com

AUTO • HOME • LIFE • HEALTH • DISABILITY • COMMERCIAL

Harutune Bedelian and Lorna Griffitt to Perform at Armenian General Benevolent Union Centennial Celebration on May 7

PASADENA -- The Armenian General Benevolent Union Southern California District will be commemorating the organization's 100th anniversary with a celebration event on May 7, 2006, at 5 pm, at the AGBU Alex Manoogian Center in Pasadena under the auspices of Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese. The evening's rich artistic program will feature violin virtuoso Haroutune Bedelian accompanied on the piano by Lorna Griffitt.

Governor George Deukmejian, California's 35th governor and a dedicated member of the AGBU, will be one of the event's keynote speakers. Assadour Guzelian, a prominent intellectual from London, England, will give the evening's Armenian keynote address.

The AGBU is a leader in Armenian education, cultural, humanitarian and youth-oriented activities worldwide. The historic anniversary milestone will be celebrated throughout 2006 by the organization on an international, national and regional level with year-long activities, festivities and of course, continued philanthropy. Presently AGBU is headquartered in New York City. One of the most vibrant and active regions of the AGBU is in Southern California. Its

local activities include the AGBU Manoogian-Demirdjian School in Canoga Park and the soon to

be inaugurated high school in Pasadena, chapters in San Fernando Valley, Orange County and

San Gabriel Valley, cultural activities such as theatre and dance groups, the Generation Next program, "Hye Geen" women's group, the Young Professionals, AYA Youth Association as well as sports and scouting programs.

At age 20, Haroutune Bedelian was awarded first prize in the prestigious BBC Violin Competition. Since then, he has performed and broadcast from some of the world's most esteemed venues including Carnegie Recital Hall, The Kennedy Center and the Wilshire Ebell Theater in the U.S.; Wigmore Hall, Queen Elizabeth Hall, Royal Albert Hall and Saint Martin in the Fields in England; and Salle Alfred Cortot and Musee Guimet in France.

The Los Angeles Times, among many other leading international publications, has given Bedelian's artistry glowing reviews, saying "[Bedelian has] the

technical and musical resources of virtuoso class." *The New York Times* has called him an "alert, subtle artist as well as a superb instrumentalist." According to *The London Times*, "virtuosity comes to him [Bedelian] as second nature, but it is used as a means to the interpretive freedom and sense of style that characterizes his playing above all else.

In the summer of 2004, Mr. Bedelian was invited and participated in three major festivals in Italy, Alaska and Brazil. Prior to his appointment at the University of California, Irvine, he was professor of violin at the Royal Academy of Music in London, England.

Lorna Griffitt, D.M., began performing the piano at 16 with the Louisville Orchestra. She received her doctorate with distinction in piano performance from Indiana University and enjoys a dynamic career as a soloist, chamber musician and pedagogue both here and abroad. She has performed at Carnegie Hall and has broadcast live on NPR's "Performance Today" from Washington D.C.

Ms. Griffitt is regularly invited as guest artist to the Schlern International Music Festival in Vols am Schlern, Italy, and to the International Cello Encounter in Rio de Janeiro, Brazil, where she performs in chamber concerts with various international artists. She also teaches at University of California, Irvine as well as Indiana University's Summer Piano Academy. She will be accompanying her husband, Haroutune Bedelian, on the piano at the AGBU 100th Anniversary event.

The AGBU Alex Manoogian Center is located at 2495 E. Mountain Street, Pasadena, Ca, 91194. This event is open to the public, however reservations are necessary. For reservations please call (626) 794-7942. The deadline for reservations is by April 15.

Letter To PBS Ombudsmen

March 22, 2006

Dear Mr. Getler,

I would like to correct the misrepresentation of my involvement with the Armenian Genocide documentary in your Ombudsman column of 3/11, "Coming Soon to Viewers Like You: "The Armenian Genocide."

You write "PBS threatened to pull the documentary if he [Balakian] and another genocide scholar declined to participate in the panel discussion."

That is false. What I have told several journalists in the past month is the following: I was told (in fact three times) by Oregon PBS producer David Davis that PBS would not run the documentary if a post-show panel with deniers were not made. Mr. Davis made it clear that this was the direct word from Jacoba Atlas at national headquarters. (I had sent her a letter in November appealing to her to drop the idea of a post-show on ethical and historical grounds.)

I never said nor implied that the documentary would not air if I—personally—were not on the panel. That would be, of course, absurd. Naturally, PBS would find someone else to take my place.

I decided to go forward with the "debate" after all my efforts to convince PBS to not make it failed because I have experience on TV and radio with this subject and felt I could help shape the conversation in an ethical way—and perhaps a way that would expose Turkish denial more fully for what it is.

The fact remains that PBS would not run a fair and rich documentary about the Armenian Genocide—one that included nearly a dozen Turkish voices—without running what many in the genocide studies consider to be an unethical privileging of denial.

This is not a free speech issue—as much of the scholarly community has made clear. The deniers are free in this country to express themselves without fear of prosecution or harm—but this does not guarantee them right to an elite forums. The leading authority on Holocaust and genocide denial, Professor Deborah Lipstadt has written:

"Denial of genocide—whether that of the Turks against the Armenians, or the Nazis against the Jews—is not an act of historical reinterpretation. Rather, the deniers sow confusion by appearing to be engaged in a genuine scholarly effort. The abundance of documents and testimonies that confirm the genocide are dismissed as contrived, coerced, or forgeries and falsehoods. The deniers aim at convincing innocent third parties that there is 'another side of the story.' Free speech does not guarantee the deniers the right to be treated as the 'other side of a legitimate debate,' when there is no credible 'other side'; nor does it guarantee the deniers space in the classroom or curriculum, or in any other forum."

Like many others, I fear that PBS resorted to the post-show panel as a kind of fire insurance because of the negative experience of harassment it had with the Turkish government in 1988 after airing an Armenian Genocide documentary, as you note in your column. While this was no doubt an uncomfortable experience, many of us hoped that PBS would not feel that sense of intimidation this time. Many institutions and organization around the world in recent years have ceased paying attention to Turkish harassment.

Lastly, I find Ms. Atlas' explanation for the post-show program a bit disingenuous. She claims that its goal was not to provide a "platform for those who deny the genocide," but to "explore how serious historians do their work and look at evidence." However, by inviting two professional deniers (who have worked closed with the Turkish government) on to PBS, a large platform was provided for the repulsive lies, known as denial. And, in the twenty-five minutes we had there was not even a remote possibility that the show could explore how historians work. As fine a job as Scott Simon did hosting it, the post show is a staged "bake-off" and sadly a forum that abused the reality and memory of one of the major human rights crimes of our time.

Having made these points, I still applaud PBS for putting on "The Armenian Genocide," which is a landmark documentary.

Sincerely,

Peter Balakian

Knights Of Vartan Fund For Armenian Studies To Offer Grants For 2006

The Knights of Vartan Fund for Armenian Studies was established in 1994 for the express purpose of providing fellowships and support for scholarly research and publications in the field of Armenian Studies. The Fund also offers support for lectures, seminars, and conferences initiated by individual scholars engaged in Armenian Studies as well as institutions of higher learning that offer graduate programs in the field of Armenian Studies.

The Fund is administered by a Board of Trustees, which acts on the recommendations of the Award Advisory Committee consisting of: Dr. Kevork B. Bardakjian, chair; Dr. Gregory H. Adamian; Dr. Ina Baghdiantz McCabe; Dr. Barbara Merguerian; and Dr. James Russell. Grants usually range between \$2,000 and \$5,000 and may be made for one or two years. A final report is required for each funded project within three months of its completion.

The Fund has offered numerous grants to many individuals and institutions over the past several years and will be able to give a limited number of grants for the year 2006. Completed applications must be received by Monday, 15 May, 2006. For more information, please contact Dr. Kevork B. Bardakjian, 2068 Frieze, Dept. of NES, University of Michigan, Ann Arbor, MI 48109-1285; tel. 734/763-7655; e-mail: kbar@umich.edu.

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՀ

**ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)**

**ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՄԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՀՆՈՒՁԱՑՆԵԼ
(626) 797-7680 (626) 398-0506**

Prof. Richard Hovannisian Warns Of Armenian 'Failed State'

Continued from page 1

times we condemn Turkey and call it a military dictatorship. But the fact is that the press is freer there," he said.

The remark is extraordinary for a scholar who has spent several decades researching the 1915 Armenian genocide in the Ottoman Empire and campaigning for its recognition by modern-day Turkey and the international community. Hovannisian serves on the board of directors of nine scholarly and civic organizations, including the International Institute on the Holocaust and Genocide and the Washington-based Armenian National Institute. He also became in 1990 the first foreign social scientist to be elected a member of Armenia's National Academy of Sciences.

Hovannisian did not deny that his perception of the Kocharian administration has been significantly affected by its controversial treatment of his equally famous son Raffi who served as independent Armenia's first foreign minister and is now a leading opposition figure. His opposition party called Zharangutyun (Heritage) was locked out of its Yerevan offices this month in what he considers a retaliation for his harsh attacks on Kocharian voiced late last year.

In a separate development, Armenian state television accused Raffi Hovannisian's wife earlier this year of illegally using U.S. government assistance to Armenia to finance opposition rallies in Yerevan. She strongly denied the charges.

"If Raffi Hovannisian had kept silent, acted like a 'benign' Diaspora Armenian here and did not attempt to engage in politics, they would have not only kept his office open but also accepted and shown him on their television," said Richard Hovannisian. "I feel sorry for the individuals who are now suppressing him. If they had been in his place, they would

not have even thought about moving to Armenia [from the United States in 1990]."

The veteran scholar claimed that his critical views on Armenia's current leadership are shared by a growing number of Armenian-Americans. "I personally know dozens of individuals who say that they will not donate money to Armenia anymore because they have lost faith," he said.

Leaders of the Armenian communities in the U.S. and elsewhere in the world rarely speak out on internal political developments in Armenia and publicly criticize its government's controversial actions, preferring instead to concentrate on international recognition of the Armenian genocide. Accordingly, problems like government corruption or vote falsifications have rarely been on the agenda of conferences discussing ways of strengthening ties between Armenia and its Diaspora.

Perj Zeytuntsian, a Diaspora-born Armenian novelist and playwright, deplored this situation during a roundtable discussion in Yerevan last August. "We must constantly hear friendly statements like 'What the hell are you guys doing?' That's what is missing in the Diaspora," he complained.

"They really avoid publicly criticizing [the Armenian government]," said Hovannisian. "Perhaps that is a consequence of the genocide. We suffered so many losses that we do not want to jeopardize the remaining small territory called Armenia."

"But we must not become a failed state. If this state also fails, we will have no future," he added. "As long as our rulers fail to realize that they are not on the right track, that they must accept the people's will, that they must allow political freedoms, I won't be able to say that there will be positive change in this country."

Times Square Genocide Commemoration Emphasizes "Remembrance And Beyond"

By Florence Avakian

NEW YORK -- Mariam Dingilian is a 14-year old eighth grader in New York's Professional Children's School. When she was in the sixth grade, her paternal grandmother, Louise Dingilian, a survivor from Ordu, told her some stories of her childhood. Though they were carefully worded for a youngster, Mariam still used to get "very upset, and cried because my grandparents went through so much. She didn't want to tell me what she had suffered, but it seemed whenever she spoke to me about it, she started crying. We both got very emotional."

This articulate and intelligent young lady, daughter of Edward and Peggy (Mehagian) Dingilian, is symbolic of the devastating burden that is borne by generations of young Armenians whose grandparents and great grandparents lived to tell the horrors they experienced during the Armenian Genocide. Some have never been able to talk about it.

21ST ANNUAL TIMES SQUARE COMMEMORATION

On Sunday, April 23, at New York's famed Times Square, the 21st annual Genocide commemoration will take place, sponsored by the *Knights and Daughters of Vartan*. The theme this year stresses not only the importance of remembering this monumental tragedy, but also focusing on actions for the future.

A singular aspect of this is the effect that it has had, and is having on second and third generation Armenians. "My grandmother told me that she was deported when she was only 13 months old, and that her mother gave her camel's milk to survive. Once I had a dream of grandmother Louise going on the deportation," Mariam relates. "My grandmother's stepfather saved her and her brother, and she went to a Catholic French school. Her French was so good that she eventually taught it in the New York public high school system."

What upsets Mariam today is that is not only "educated professors" deny the Genocide, but also that "everyone in school knows about the Holocaust, but they know nothing about the Genocide." Last year, while she was a student at Fieldston, a highly rated private school, she had the occasion to meet the granddaughter of New York Attorney General Robert Morgenthau - grandson of Ambassador Henry Morgenthau, U.S. Ambassador to Turkey during the Genocide, and who sent daily cables detailing the atrocities to the American government. "She was the only student who knew about the Genocide. I wish they could teach it in school, but it's a touchy subject," Mariam says.

"Whenever people ask me what my ethnic background is, I say Armenian. I will never deny who I am. I couldn't be alive without being Armenian. I feel very passionate about the Armenian culture." Currently she is learning Armenian, in addition to French and Chinese.

Genocide survivors in Mariam's

Senate Republican Conference where he directs the communications operations of the Senate Republicans and is the third-ranking member of the leadership.

His colleague, Senator Menendez, is a longstanding advocate of the Armenian-American community and a widely re-

pected voice on foreign policy. During his tenure in the House of Representatives, Menendez helped secure robust U.S. humanitarian, technical and developmental assistance for Armenia, while continuing to push for sustained humanitarian aid to Nagorno Karabakh.

family include her paternal grandfather Dikran Dingilian from Bursa, and her maternal great grandparents, Avak Stephen Mehagian, from Hadjin, and Mary Mathilda Haigazian from Konya whose father Armenag Haigazian along with the Philibosian family founded Haigazian College in Beirut. While at Fieldston, Mariam did a documentary on Haigazian College, Armenag Haigazian and the Genocide.

When asked how she feels about the Turks, she replies, "There is a fine line between the government and the people, just the way there is today on the Iraq war. It's important that people know what happened. It has to be acknowledged much more. I don't carry a burden, but whenever I see situations where people suffer, I connect with them, and I want to help."

TRAUMA TRANSMITTED THROUGH GENERATIONS

Shake Topalian, a daughter of a survivor, and a New York psychoanalyst who has treated many of these Armenian-Americans, says that "even though the pain is less than with the survivors, the trauma is still continuing with the second, third, and even fourth generations. Trauma that has not been worked through, gets fragmented and comes out in other ways, especially in women who are responsible for nurturing. They don't have a life of their own." She recalls that her father was "a daredevil who acted out his trauma", while her mother was depressed.

Dr. Haigaz Gregorian, a professor of Clinical Psychology who with Dr. Levon Boyajian, has spent many years looking into the mental health of survivors, recalls that as a youngster, he dreamt of holding onto to his mother and running with her to get out of the desert in the deportation. "Children know more on some level, and they dream or act it out. When a child in a survivor family was upset, they often didn't receive compassion from the parents who sometimes scolded them with, "You didn't go through the Genocide". Families developed their own defense mechanisms, he points out. "One of the ways people coped was to idealize as martyrs those who were killed. We are all traumatized on different levels."

Dr. Gregorian's father lost his first wife and two sons in the Genocide, and his mother lost her first husband and two children. His parents met in a refugee camp in Iraq. "My father was generally cheerful because he had been a *gamavor* (fighter), but my mother was quiet and serious", he recalls.

All who attend the Times Square commemoration will have their own personal remembrances of this tragedy, and the effect it has had on their own lives. It's crucial to be present and stand together on Sunday April 23 to show the world that though this tragedy will never be forgotten, the Armenian people have survived and have made great contributions.

Forum On Genocide At The United Nations

Continued from page 1

focused on the psycho-social aspects of genocide, specifically stressing the need for healing for the genocide survivors. She dwelled upon compensation, restitution, rehabilitation and commemoration as some of the aspects imperative for recovery. Dr. Danieli also spoke of the important role the gachacha courts play in the current reconciliation and recovery efforts in Rwanda.

Mr. Mendez elaborated on the UN's role in the prevention of genocide mentioning that he was guided by the 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. He emphasized that four steps are important in the prevention of future massacres: protection of civilians, accountability,

humanitarian relief in all its aspects, including social and medical, and prevention of the underlying causes of conflict. He underlined the importance of the civil society in generating political will in places where it lacks to step up the efforts to prevent or stop genocidal policies. Mr. Mendez spoke of the importance of prevention and resolution of conflicts as the latter provide an environment conducive to mass atrocities.

During a brief question and answer session, a Turkish professor, participating at the Forum, made an unsuccessful attempt to divert the discussion by making comments in the spirit of denial. Other questions raised concerned the issues of prevention of genocide and the problems facing the children that have survived genocide in Rwanda.

Senate Legislation Introduced Opposing Railroad That Bypasses Armenia

Continued from page 1

repeatedly said that a new costly railway is unnecessary given that a railroad linking Armenia, Georgia and Turkey already exists. The existing Kars-Gyumri route is in working condition and could be operational within weeks.

Senator Santorum has consistently supported Armenian issues. He is a strong proponent of U.S. reaffirmation of the Armenian Genocide and a cosponsor of S.

Res. 320, the Armenian Genocide resolution. In 2000, he also urged the Senate Appropriations Subcommittee on Foreign Operations to direct economic aid to Armenia, to provide the timely delivery of humanitarian assistance to Nagorno Karabakh and maintain Section 907 of the Freedom Support Act. Santorum currently serves on the powerful Senate Finance Committee and is Chairman of the

ԳՐԱԿԱՆ

ՊՕՂՈՍ ԳՈՒԲԷԼԵԱՆԻ «ՓՏԱԽՏ»Ը ԳԻՐՔԻՆ ԱՌԻԹՈՎ (ԴԻՍԱՆԿԱՐԻ ՓՈՐՁ)

ԳԱՐՈՒՇ ՀԱՐԵԱՆՑ

Չարականները պիտի կարծեն, թէ ուշացրած է այս դիմանկարը, բարեացականները՝ թէ ուշացրած է: Հոգ չէ: Երկուստեք պարագային էլ՝ լաւ է ուշ կամ ուշացուած, քան երբեք: Յիրաւի, այդպէս է տակաւին: Սակայն ինձ համար կան առաւել թանկ հասկացութիւններ ու հասկացողութիւններ, որոնք վեր են բոլոր կարծեսներից: Միշտ էլ գրական դիմանկարի փորձը կէս կատակ, կէս լուրջ է լինում, որպէսզի պահպանուի կեանքի իմաստասիրական նժարաչափեան հաւասարութիւնը: Ոչ խոժոռ լըջանք, ոչ էլ ցանցառ հանաք: Հաշուեկշիռ ու ոչինչ: Հազարամեակների կենսափորձ, մարդկայինի հատուցման հրամայական, անշահախնդիր յարգանք... ընդդէմ հիւանդագին դրսեւորումների ու խաթարիչ բանասրկութիւնների, ընդդէմ կռուականութեան, պառակտիչ գործարքի, բայց միշտ՝ յանուն ճանապարհի, ճշմարտութեան եւ կեանքի... Պօղոս Առաքեալին մինչեւ արձակագիր Պօղոս Գուբելեանը, թուում է, որ ոչինչ է փոխուած հասարակական փոխյարաբերութիւններում:

Փտախոը հասցէ ու հայրենիք չունի: Տիեզերքն է անոր թատերաբեւը եւ մարդու ախտաւոր հոգիս՝ գայն սնանողն ու յաւերժացնողը...

Սեռով սպիտակի վրայ եզրակացնում է արձակագիրը եւ ծաւալում է 272 էջերով մի տրագիկոմեդիա/գաւեշտացաւախաղ/, որի ժամանակն ու տարածութիւնը հազարաւոր մղոններով հեռու են հայ ընթերցողի աւօրեայից: Հարցապնդումը հրատապ է ըստ հեղինակի:

Գեղարուեստական գրականութեան մէջ այս ծանրաբեռ ու պատասխանատու ԵՍ ԵՄ-ը տաժանակրութեան պատիժ է, որ բարեյաջող տեղ հասցնելուն պէս պիտի յաջորդէ բերկրանքի պատիւը՝ ԻՄՆ է: Թողնենք Մերն է-ի հասկացութիւնը: Դառնանք ու փառաբանենք Միթէ-ն: Ցեղասպանութիւնից վերապրած ժողովրդի վտարանդի գաւակը շուրջ քսան տարի ապրելով սեւ մայրցամաքում, բախտ ու յաջողութիւն որոնելով, հիասթափուեով տեղի բարբերից, ասելիքի մի գուգահեռ յայտնագործելով՝ հռչակեց իր գտածոն-փտախոտը, որ համամոլորակային հնչողութեան կը կարօտի: Փտախոտ ամենուրեք եւ ամենինչում: Համահարթեցման թիւ մէկ թշնամին, իրենից սերուածը, իր անկման բանալին: Գրողի քաղաքացիական իրաւունքն ու պարտականութիւնը միշտ արթուն պիտի պահեն ստեղծագործող խիղճն ու թելադրող ոգին: Պօղոս Գուբելեանը երեւում է իր շալակած բեռան տակ, ուր որ է կը պցի այն, խոր ու թարմ շունչ կը քաշի եւ կ'անցնի իր տնամերձը ինամելուն, այսինքն՝ կը գրի դարձեալ հայերից իրապատումներ... Թողնենք սա մօտ ապագային ու գանք գրողական կենցաղավարութեան անհրաժեշտութեանը: «Իրապաշտները չեն, որ կը ստեղծեն աշխարհի պրոբլեմները, այլ քիթի ծակ չունեցող իտէալիստները, որոնք իրենց հիւանդ ուղեղներէն վրիպած գաղափարներով կը մոլորեցնեն բարեմիտ գանգուածները»:

Տիպաբանական մի ընդհանրացում իտէալիստների սինթորութեան մասին: Այլ բան է իրապաշտների հանգամանքը: Գրողը բարձր է կանգնած իրապաշտութիւնից, որովհետեւ աղամանդը դիտում է ապրելու միջոց, ոչ թէ հարստահարման թանկ ու կրակ աղբիւր: Սա է գրողի, եթէ կ'ուզէք, դասակարգային մօտեցումը որպէս մտաւորականութեան ներկայացուցիչ: Վիճելի չհամարելով օտարոտի թեման, յամենայնդէպս հայու շունչ կայ մէջը, արգելուած պտուղ էլ չի ուրիշի հոգսը: Վերջապէս գրողի անհատական կամքն է թեմայի ընտրութիւնը, բայց... անյարգի համարելով ինչ-ինչ արտայայտութիւններ, կոպիտ ընդգծումներ, վուլգար անդրադարձներ, պիտի նշեմ, որ այս արձակագիրը բաւական է քաջութիւն ունի նոր խօսք բերելու համար, ասելիքը տեղ հասցնելու գիտակցուած մարտավարութեամբ է գինուած եւ չի մոլորում իր իսկ հարցադրումների սարդոստայնում: Յարգանք տածելով մեզանում կայացած «րաֆֆիականութեան», «սունդուկեանականութեան», «չիրագականութեան», «չարենցասեւակեանական» դպրոցների հասցէին, որոնք առաջնորդուել են նոյն ճանապարհով, նոյն ճշմարտութեամբ, նոյն կեանքով, մատնաչէնք, որ գրականագեղարուեստական, ազգային-ազատագրական, բարոյահոգեբանական արժէքների հանրագումարներ են:

Հայ հաւաքական եւ արդի գրականութեան պատմութեան մէջ առանձին յարգանք ու պատիւ է վաստակել Սփիւռ.քահայ գրականութիւնը՝ միակ իրաւաջողորդ մեր Արեւմտահայ գրականութեան: Այս երկրորդուած վիճակը նոյն գոյապայքարի անքատկելի մասն է եւ պարտական է իրեն առաջ մղող, տարածութեան ու ժամանակի դէմ կռիւ տուող շնորհաշատ անուններին: Բանաստեղծական արուեստի անդաստանում փայլատակած, լուսեղէն հեղնակութիւններից ետ չմնացին սփիւռ.քահայ արձակագիրները՝ Յակոբ Մնձուրի, Շահան Շահնուր, Ջաւէն Մելիք Սիւրմէլեան, Անդրանիկ Ծառուկեան, Յակոբ Կարապետ, Անդրանիկ Սարգիս Վահան, Ռոբերտ Հատտէճեան, եւ էլի տասնեակ շնորհաբաշխներ: Երախտագիտօրէն յարգելով վերոյիշեալների գրական վաստակը, պիտի կանգ առնեմ նրանցից կրտսերի՝ Պօղոս Գուբելեանի ստեղծագործական դիմանկարի ամբողջացման վրայ: Խոհուն մշակ, պրպտող անհատականութիւն, ուղղամիտ գրչակից: Մակդիրներից ոչ մէկն էլ չափազանցութիւն չէ իմ կարծիքով, բոլորը միասին ջանում են յստակեցնել այս անհատականութեան ստեղծագործական դիմանկարի բնորոշ կերպարայնութիւնը: Մարդ, քաղաքացի, գրող: Տագնապի ազդանշան հնչեցնող.

Պօղոս Գուբելեանի «Փտախոտ» վէպի հերոսներից մէկը, որ հայ է եւ անունն էլ Վազգէն է, յայտնուելով այդօրինակ օտար եւ ամայի ճամբէքի վրայ, չի կարող ձերբազատուել իր արեան կանչից, յիշողութեան մամլիչ բեռից, որի մէջ անպայման 1915 քառանիշ թիւը կայ: Միլիոն ու կէս նահատակի յիշատակի պարտադրանք կայ չուրանալ: Եթէ կայ յանուն քրիստո-

նէութեան գոհուելու բերումով սրբերի շարքը դասուելու հրամայական, ապա ողջ հայ ազգը պիտի դասուի մեծարգոյ սրբերի շարքը, որովհետեւ 1700 տարի ապրել ու պայքարել է իբրեւ քրիստոնեայ մի ժողովուրդ, որի նկատմամբ միշտ էլ թշնամանք են տածել հարեւանները: Առաջիկայ մէկ հարեւանին է կպել հայեցի անէծքը: Քարտէզի վրայ չկայ երբեմնի ասորական կայսրութիւնը: Ինչպէ՞ս կարող է արձակագիրը սրանք մոռանալ իր աւօրեայ նստուածքներում: Աւելին, այդ ո՞ւմ է յաջողուել արմատներից կտրուած գոյատեւել ինքնուրոյն եւ առաջադիմել առանց ազգային պատկանելութեան: Անհնար ու անհեթեթ մի գաղափար է միջազգայնամոլութիւնը:

Եթէ մտովի փոխենք այդ երկրի անունը, այս մէջբերումը կը նայենք արդէն Հայաստանի տեսանկիւնից: Չէ ո՞ր մեր հայրենիքում էլ են նախընտրական կրքերը բոցավառում, ցաւօք սրտի, յաճախ անարդիւնք եւ անխելք: Եւս մէկ բնորոշում.

... Երբեք միլիոն հաշուող պետութեան մը ղեկավարը պարտաւոր էր նկատի առնել, թէ իրմէ եւ իր կուսակիցներէն զատ, ուրիշ բերաններ ալ գոյութիւն ունէին: (էջ 141):

Տարակարծութիւն չի կարող լինել: Պօղոս Գուբելեան հեղինակի գրական հոտառութիւնն է գուցէ, որ գլխիվայր շրջած է նիւթը: Գուցէ: Թող նա պնդի իր կերած Լեմոնը, մենք էլ կը պնդենք մեր հասկացած, այլակերպութիւնից ու

փոխաբերականութիւնց հեռու հայրենիքը: Սա գրողական վարպետութեան որոշակի մօտեցման խնդիրն է: Վերջապէս Ափրիկեան մի չորրորդական երկրահատուածի կեանքը, կենցաղը, բարբերը, պետականութիւնը ի՞նչ պիտի տար հայ ընթերցողին, որ գգայուն է, շուտա խաբուող չէ, այլաբանութեան կողմնակից չէ: Ծուռ հայելու մէջ նկատել ուղիղ դիմագիծ ու դիմանկար, սա պիտի լինի մեր գրչակցութեան շիտակութիւնը: Պօղոս Գուբելեան արձակագրի անմիջականութիւնը սնուում է մարդ Պօպոս Գիւբելեանի ապրելակերպից, նրա համոզմունքներից: Բնական տեղաշարժ է սա: Իւրաքանչիւր հեղինակ պեղում է իր անհատականութեան ընդերքը: Իւրաքանչիւր արուեստագէտ նախ ինքն է իր «նիւթը»: Իւրաքանչիւր ստեղծող/ստեղծագործող/անմեղ է կարծես, սիրտ տալու հարկը չկայ, մեղաւորը/դարձեալ գուցէ/ստեղծուածն է: Այս կնճռոտ խնդրի հարցում անմեղ ձեւանալ հնարաւոր չէ: Եթէ այդպիսին չես, կեղծելն իսկ կ'երեւալ:

Մեր գործընկերոջ-գրչակցի դիմանկարի համար շահեկան է նաեւ այն, որ կազմակերպուած է նա, պատրաստ ամէն մի դժուարութեան, ռասանց երկնչանքի, առանց ապակողմնորոշման, աւելին՝ պատրաստակամ է նաեւ իր նկատմամբ, երբ հարցը պիտի վերաբերի իր հերոսների պատկերասրահի անձեռմխելիութեանը: Արձակագիրը

Շար.ք էջ 18

ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Մեր Մկրտչեան Թատերախումբ
Կը Գերկայացնէ՝
ԱԸՆԿայցըթաց Թատերական Ներկայացում
Ուխիլիմ Օեյրափիի
ՍՍԱԼՆԵՐՈՒ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ
Բնագրութեամբ՝
ՊԵՐՇ ՖԱԶԼԵԱՆԻ
Մասնակցութեամբ՝
Թատերախումբի ամբողջական կազմից
Տեղի կ'ունենայ
Շաբաթ, Ապրիլ 29, 2006
երեկոյեան 8ից
ACADEMY OF THE HOLY ANGELS
DEMAREST, NEW JERSEY
Տոմսերու գին. 45, 35 եւ 25 տոյար
Ապահովելու համար դիմել՝
Մարի Ջօքեան 201 947-4365
Օմարու Ադամեան 718 894-5878
Միապ Պօղոսեան 212 819-0097
TEKEYAN CULTURAL ASSOCIATION
GREATER NEW YORK CHAPTER
JUBILEE CELEBRATION
HONORING
BERGE FAZLIAN
RENOWNED ACTOR/DIRECTOR
FROM LEBANON
UNDER THE AUSPICES
H.E. ARCH. KHAJAG BARSAMIAN
PRIMATE OF THE EASTERN DIOCESE
KRIKOR SATAMIAN, LOS ANGELES
MASTER OF CEREMONIES
ON THE PROGRAM
GERALD PAPAZIAN, PARIS
DR. HIRANT MARKARIAN, NEW YORK
TAMAR HOVHANNISSIAN, LOS ANGELES
PROF. NISHAN PARLAKIAN, NEW YORK
NORA ARMANI, NEW YORK
VARTAN OGANESYAN, NEW JERSEY
GARINE KOCHARIAN, NEW JERSEY
SUNDAY APRIL 30, 2006
COCKTAIL AT 5:30 - DINNER AT 6:30
FOR TICKETS:
ARMINE ARAZ (732) 549-8963
MIRBAK BOGHOSIAN (212) 819-0097
SHAYOON ATAMIAN (718) 894-5878

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԲԵՂՄԱՒՈՐ ԱՆՑԵԱԼ - ԼՈՒՍԱՇՈՂ ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԻ ՏԱՐԻՆ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ՀԱՄԱՅՆՔԸ

**ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԷՋԵՐԷՆ ՔԱՂԵՑ
ԵՆՈՎ ՊԱԼԻԿԵԱՆ**

Հարստահարությունների շարքում կոտորածները շրջանին, երբ թուրքիոյ հայութեան համար դժոխային կեանք մը ստեղծուած էր, ահաբեկուածի եւ սարսափի մասնուած ժողովուրդը, մեծ ցնցումներէ աղէտահար, աւելի քան երբեք պէտք ունէր պաշտպան ձեռքերու հոգածութեան, դարմանելու համար իր վէճերը:

Այս անլետաճգելի պահանջին ընդառաջելով, 1906 Ապրիլ 15ին, Գահիրէի մէջ, Սբ. Զատիկուան օրը, կեանքի վերածնունդի ու յաւերժութեան, բրիտանացիական հաւատքի եւ անմահ յոյսի մեծագոյն տօնին, որ նաեւ հայկական եղեռնը չի շեցնող վհատ իրականութեան մէջ ալ սփոփարար հորիզոններու երեւումը կը խորհրդանշէ, Պօղոս Նուպար Փաշա, քանի մը ազգասէր ակնաւոր անձնաւորութիւններու հետ, իրագործեց զաղափարը համագրային կազմակերպութեան մը, որ բարեգործական այլազան միջոցներով հետապնդէ ազգապահպանութիւն եւ հայրենաշինութեան իտէպլի նուիրական գաղափարը:

Այդ համագրային կազմակերպութիւնն է Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը (Հ.Բ.Ը.Մ.): Նախագահ ունենալով Պօղոս Նուպար Փաշան եւ փոխ նախագահ՝ Եագուպ Արթին Փաշան (Կաթողիկէ համայնքէն), զաւակը՝ Յակոբ Արթին Փաշա Չրաքեանի՝ Եգիպտոսի Արտաքին Գործոց նախարար:

Եագուպ Արթին Փաշան փարիզի Միութեան Սամուէլ Մուրատ վարժարանին մէջ հայեցի կրթութիւն ստանալէ ետք, համալսարանական ուսումը կը շարունակէ Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ մէջ, մասնագիտանալով պատմութեան, գրականութեան եւ լեզուաբանութեան մէջ: Դոկտոր օրէնադրագէտ՝ ան Հ.Բ.Ը. Միութեան ամենէն պատկառելի դէմքը կը դառնայ: Անոր ծառայութիւնները եւ նուիրումը անգնահատելի եղած են Հ.Բ.Ը. Միութեան հիմնումին ու համագրային կազմակերպութիւն մը դառնալու աշխատանքին մէջ:

Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին եղած է հայոց Մայր Եկեղեցին, հայ պետականութիւնը փոխարինող հաստատութիւնը: Երբ Օսմանեան կառավարութիւնը կը ճանչնայ Կաթողիկէ եւ Աւետարանական համայնքները իբր ինքնուրոյն եւ անկախ եկեղեցիներ, հայկական կազմակերպութիւններու եւ հայերու մեծամասնութեան կողմէ անոնք կը նկատուին հայադաւ, կրօնափոխ եւ չեն արտօնուիր նպաստելու, մաս կազմելու ազգային կեանքին, կուսակցութիւններուն եւ միութիւններուն:

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը (Հ.Բ.Ը.Մ.) եղաւ այն միակ կազմակերպութիւնը, որ մերժեց խտրականութիւնը եւ անհանդուրժողութիւնը: Առաջին անգամ ըլլալով, իբր ազգային կազմակերպութիւն մը, յայտարարեց թէ՛ «Հ.Բ.Ը.Մ. իր կազմին եւ գործելակերպին մէջ չզոյնէր խտրականութիւն սեռի, կրօնական դաւանանքի կամ համոզումի»: Ամէն

հայ, ինչ դասակարգի, կուսակցութեան կամ համայնքի ալ պատկանի, կրնայ անդամակցիլ այս Միութեան, երկու պայմաններով.

ա. Հայ ըլլալ, կամ մասնակի ծագումով հայ որեւէ անհատ, ինչպէս նաեւ անոր ամուսինը եւ զաւակները, որոնք կը յարգեն Հ.Բ.Ը.Մ.ի նպատակները:

բ. Հ.Բ.Ը. Միութեան մէջ պէտք մտնայ իր կուսակցական ըլլալու հանգամանքը (եթէ է), պէտք նուիրուի ազգապահպանման, հայրենաշինութեան ու մեր ժողովուրդի եւ եկեղեցիի միասնականութեան գաղափարին:

1912ին, Հ.Բ.Ը.Մ.ը կոչ ըրաւ համայն Հայ Առաքելականներուն. «Միրեցէք ձեր հայ Կաթողիկէ եւ Աւետարանական եղբայրներ, նոյնիսկ եթէ անոնք ձեզմէ հեռու փախչին. դուք անոնց մօտեցէք, մի մտնաք որ միեւնոյն ազգին զաւակներն ենք: Իսկ դուք՝ մեր պատուական Կաթողիկէ եւ Աւետարանական եղբայրներ, դուք նաեւ սիրեցէք ձեր Առաքելական եղբայրները, մօտեցէք անոնց. եկեղեցիներուն մէջ ունեցէք ձեր ինքնուրոյն պաշտամունքները, բայց եկեղեցիէն դուրս հայերու մէջ խտիր պէտք չէ դնէք. մի մտնաք, ամէն բանէ առաջ հայ ենք»:

Հ.Բ.Ը. Միութիւնը անմիջապէս քայլեր առաւ իրականացնելու իր այս յորդորը, թելադրելով որ ուրիշներ ալ հետեւին իր օրինակին:

Հ.Բ.Ը. Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան եւ մասնաճիւղերու մէջ, հարիւրաւոր կաթողիկէ անձնաւորութիւններ գործօն դեր ու պաշտօն ունեցած են, ծառայելով ազգապահպանման, հայրենաշինութեան եւ հայապահպանումի սրբազան գործին:

Տասնեակ մը օրինակներ՝ բազմահարիւր նուիրեալներէն.

Եագուպ Արթին Փաշա - Հիմնադիր, փոխ նախագահ

Տ. Տիրան Փիլիպոսեան - Կեդրոնական Վարչութեան անդամ:

Գերշ. Հ. Գաբրիէլ Մէնէվիշեան - Ատենապետ՝ Վիեննայի նոր հիմնադրուած մասնաճիւղին, հիմնադիր շատ մը մասնաճիւղերու Աւստրո-Հունգարական կայսրութեան մէջ:

Տիրար Արտաշէս Հիւրմիւզ - Գանձապահ՝ Պոլսոյ նոր մասնաճիւղին:

Հայր Պօղոս Արիս - Հ.Բ.Ը.Մ. - Հ.Ե.Ը.ի հիմնադիրներէն, Կեդրոնական Վարչութեան անդամ:

Գեր. Ա. Արփարեան, Հայր Յովհաննէս Վրդ. Միսերեան, Գեր. Նորայր Վրդ. Պողարեան, Գեր. Յովսէփ Եպս. Սարուխանեան, Արհի. Ս. Փարեան Գերպ., Գեր. Խոսրով Պէհրիկեան, Արհի. Անտոն Եպս. Պահապանեան, Գեր. Ներսիմեան, Գեր. Վարդան Վ. Հացունի, Գեր. Մեսրոպ Վ. Հապոզեան, Բր. Հ. Պողիկ Սամուէլեան, Գեր. Վարդան Վ. Գասպարեան, Գեր. Պօղոս Վրդ. Գաթթանեան, Գեր. Մ. Վրդ. Արշակունի, Գեր. Արսէն Վրդ. Վեհունի, Գեր. Մամբրէ Վրդ. Գալֆայեան, Գեր. Մուշեղ սրբ. Սերոբեան, Գեր. Ստեփան Վրդ. Ստեփանեան, Գեր. Տիրայր Մ. Վրդ. Մարգարեան, Արհի Գուրգեան Գերպ., Գերպ. Մեսրոպ Վրդ. Քէշիշեան, Սարգիս Սարգեան, Արհի. Իգնատիոս Արք.

Մալոյեան, Գերպ. Պօղոս Վրդ. Գասպարեան:

Մերտինի շրջաններուն մէջ Հ.Բ.Ը. Միութեան տեղական առաջին մասնաճիւղը 1913ին կը հիմնէ Արհի. Իգնատիոս Արք. Մալոյեան, Առաջնորդ Կաթողիկէ համայնքին:

Այս մասնաճիւղին նորընտիր վարչութեան անդամներու մեծամասնութիւնը Կաթողիկէ համայնքէն նուիրեալ եւ հայրենասէր անձնաւորութիւններ էին:

Հ.Բ.Ը. Միութեան նիւթական օժանդակութեան շնորհիւ, Գերպ. Պօղոս Վրդ. Գասպարեան հայերէնի դասընթացներ կը հաստատէ արաբախօս հայկական վարժարաններու մէջ:

Հ.Բ.Ը. Միութեան այս երկու պատուական Կաթողիկէ հոգեւորականները թուրք ցեղասպաններու ձեռքով կը նահատակուին, միանալով Հ.Բ.Ը. Միութեան բազմահար նուիրեալ նահատակներու շարքին:

Բազմաթիւ են նոյնանման Կաթողիկէ հոգեւորականներու անձնաւորութիւններ, որոնք Հ.Բ.Ը. Միութեան միջոցով միշտ ծառայած են հայապահպանումի սրբազան գործին:

Կեսարիոյ մէջ, 1912ին, Հ.Բ.Ը. Միութեան Ատենապետ եղած է Գերպ. Մեսրոպ Վրդ. Քէշիշեան, փոխ-ատենապետ՝ Սարգիս Սարգեան, շրջանի ամենէն գործունեայ վարչութիւնը, որոնք շարունակած են իրենց նուիրական ծառայութիւնները՝ Մերսինէն մինչեւ Փարիզ, մինչեւ իրենց կեանքի վերջին օրերը:

Հաճընի, Մարաշի եւ շրջակայքի բոլոր հայասոճ քաղաքներու մէջ, Գերպ. Իգնատիոս Վրդ. Թերզեան եւ Գերպ. Եղիշէ Արք. Կարոյեան, անգնահատելի նուիրումով, Հ.Բ.Ը. Միութեան միջոցաւ ծառայած են տեղուց հայրենակիցներուն:

«Մեզի համար, այս հովիւներն ու հովուապետերը միշտ պատուոյ տեղ մը կը գրաւեն, որպէս Հ.Բ.Ը. Միութեան առաքելներն ու գործիչները»:

«Բարեգործականը կը խօսի գործէն վերջ ու ոչ գործին տեղ»:

Հ.Բ.Ը. Միութիւնը կը պատկանի բոլոր հայ համայնքներուն անխտիր եւ բոլոր ազգային կազմակերպութիւններուն: Ան արժանացած է ամենաբարձր գնահատանականներուն ազգին բոլոր իսկուրուն եւ մինչեւ իսկ օտարներուն կողմէ:

Իր հիմնադրութեան առաջին օրերուն իրենց համակրանքը, օրհնութիւնները, կոնդակները դրկած են հիմնադիրներուն եւ վարիչ անդամներուն՝

Երջանկայիշատակ Մ. Խրիմեան Հայրիկ, Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց,

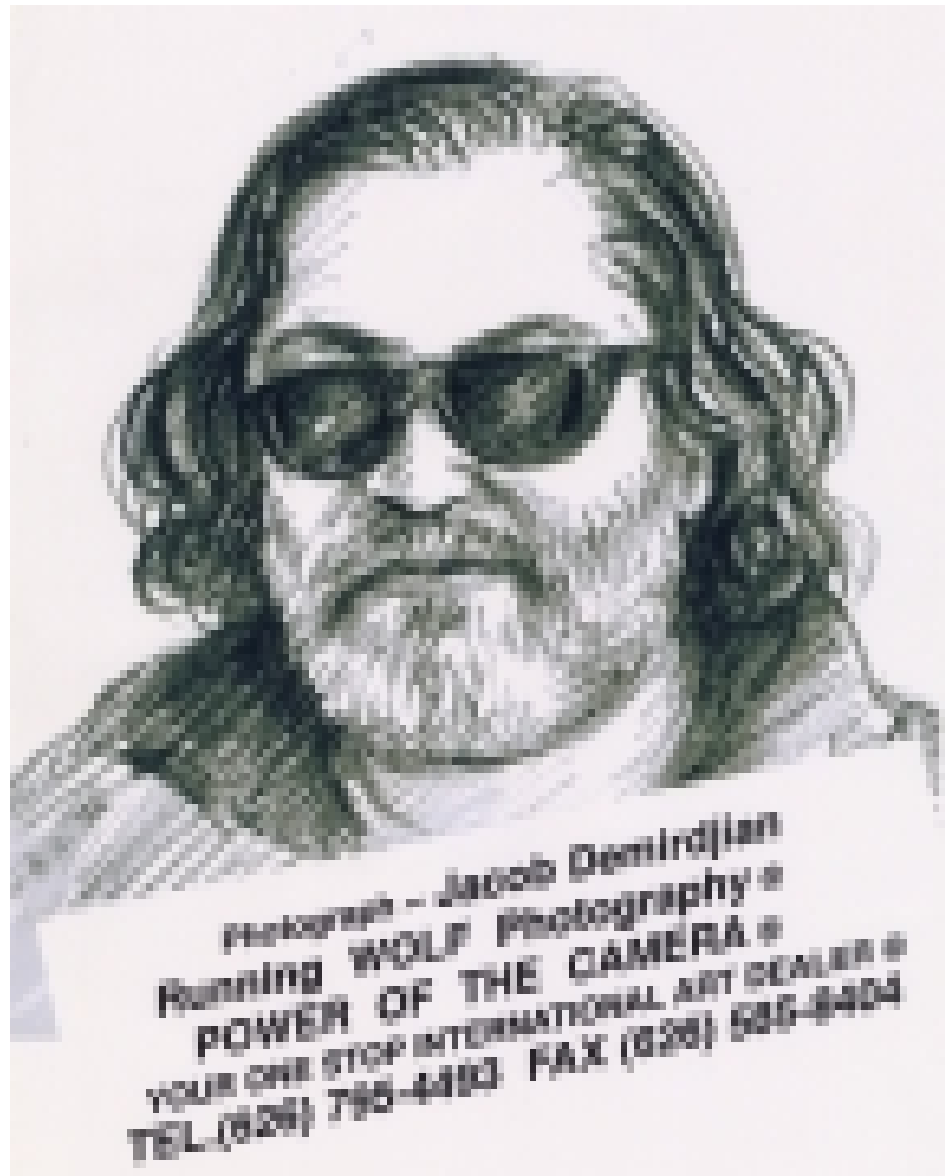
Վեհ. Սահակ Բ. Խապայեան, Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Գերշ. Պօղոս-Պետրոս ԺԳ. Թերզեան, Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս-Պատրիարք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ,

Վերապատուելի Հայկազուն Եագուպեան, Հովուապետ Աւետարանական Համայնքի:

1910 Յունուար 1ին, երեք յարանուանութեանց պատկանող ընտրեալ անձնաւորութիւններու մասնակցութեամբ, տեղի ունեցաւ խորհրդակցական հանդիպում մը, Հ.Բ.Ը. Միութեան մասնաճիւղեր հիմնելու համար Պոլսոյ մէջ: Ասոր յաջորդած Մարտ 3ին գումարուած հիմնադրական ժողովը ընտրած է իր առաջին մասնաճիւղի անդամները, հովանաւորութեան տակ երեք յարանուանութիւններու պետերուն, որոնք իրենց օրհնութեան եւ յաջողութեան աղօթքներով ու մաղթանքներով փակուած հռչակած են այս առաջին ժողովը:

Կաթողիկէ համայնքի կրօնապետները ներկայ գտնուած են յանձին Արհիպպետ Անտոն Եպս. Պահապանեանի եւ Գեր. Մ. Վ. Պէհրիքեանի: Ուշագրաւ է նաեւ որ Պոլսոյ մասնաճիւղի առաջին մեծ նուիրատուութիւնները կատարուած են Հայ Կաթողիկէ ազգայիններու կողմէ՝ Յովհաննէս Պէյ Ալլահվերտեան

Շարք էջ 17

ԱՅ ԱՐԺԵՆԵՐ

ԳԻՏՆԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿՈՒ

ԱԼՖՐԵՏ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

ՎԱՐԴԱՆ Ա.Ի. ՔԶՆՅ. ՏԻԻԼ ԿԵՐԱՆԱՆ

Դարու մարդկային նախա- սիրութիւնը, նիւթապաշտ հակում- ներէ խթանուած, կ'ուզէ որ մար- դուն մէջ գնահատուին, ոչ թէ իր բարոյական եւ հոգեւոր արժանիք- ները, այլ՝ մարմնական հեշտավառ ցանկութիւնները:

Աւելի հեշտ է, կ'ըսէ ժողովր- դային իմաստութիւնը հաշուել մարդուն գլխուն մագերը, քան թէ իր մարմնոյն անյագուրդ պահանջ- ները:

Վաղնջական դարաշրջաննե- րուն՝ գրականութիւնը եւ գեղար- ուեստը միահեծան կ'իշխէին մարդ- կային տեսլական նկրտումներուն վրայ:

Այսօր՝ այդ գեղաճանաչ ար- ուեստները դադրած են ճառագայ- թելէ ու իրենց պատուաբեր պարա- պոլութիւնները բրաւած են մոլու- թիւնները:

Տարականոն նորութիւնները եւ մգլտած մտայնութիւնները կը նախընտրեն տեսնել մարդուն կեր- պարին վրայ, սատանային դրամա- նիշին շլացուցիչ փայլը, ոչ թէ աւետարանի բարոյականը եւ առա- քինութիւնը:

Հայ գրականութեան մէջ իրենց գրավաստակով անմահացած նա- հատակ գրագէտները ապրեցան հա- մեստութեան ստուերներուն մէջ ներքաշուած եւ անոնցմէ շատերը, առանց հասարակաց երախտագի- տութենէն իրենց արդար հատու- ցումը ստանալու, մարտիրոսական մահով, փշէպսակը իրենց գլխուն, անցան յաւերժութեան:

Անոնցմէ շատ քիչերը՝ բախ- տը ունեցան իրենց մայրամուտի շողերուն մէջ տեսնելու իրենց բե- դուն վաստակին ճառագայթումը: ***

Այս յօդուածագրութեամբ, նպատակս եղած է, գրասէր հասա- րակութեան գնահատութեան յա- աճնել բառարանագէտ ու գրակա- նագէտ, բժիշկ Ալֆրէտ Դանիէլեա- նի լոյս ընծայած վերջին մասնա- գիտական ուսումնասիրութիւնը, որ իր նախորդ հրատարակութիւննե- րը գերազանցող ծաւալուն բառա- րան մըն է, քառասուն տարիներու խորագնահատ մասնագիտական աշ- խատութիւն մը, որ ոչ միայն կը պատուէ Հեղինակին հսկայ վաս- տակը, այլ նաեւ, հայ գրականու- թիւնը, որ կը հիւրընկալէ իր մէջ, իր տեսակին մէջ, անհամեմատելի բառագիրք մը, որուն նմանը ցարդ լոյս է տեսած:

Կոթողական հրատարակութիւն մըն է, ես կոչեր եմ գայն, առողջա- պահութեան աւետարան, որ Աստ- ուածաշունչին նման, պէտք է սնա- րին քով պահուի եւ գայն ամենօր- եայ ընթերցումներով, հմտանալ բժշկական գաղտնիքներուն:

Բոլոր բառերը մասնագիտո- րէն բացատրուած, մեծապէս կ'օգ- նեն հիւանդին ինքնաբուժումին, առանց բժշկին գրասենեակը այցե- լելու:

Այս պատկառելի հատորը կը պարունակէ շուրջ քառասուն հա- զար բառ, որմէ կրնան օգտուիլ բժիշկներն ալ:

Բժշկութեան հետ սերտ աղերս ունեցող, կենդանաբանական, բու- սաբանական, դեղագործական, հո- սքանական իր յարակից ճիւղաւո- րումներով, գիրքին պարունակու- թիւնը կը դարձնեն յոյժ շահեկան եւ հետաքրքրական:

Արտակարգ իմացականութիւն մըն է այս հանրագիտարան մարդը, որ համեստութենէն ինքզինք ետ քաշած է, հանրութենէն ծածկուե- լու նպատակով: ***

Այս գնահատական տողերը նպատակ չունին փրփրականտը հիւ- սելու բառարանին, ոչ ալ ներբողե- լու հեղինակին գիտական հմտու- թիւնը: Իր հարուստ գրավաստակը եւ իր լոյս ընծայած չորս ծաւալուն հատորները, անհերքելի վկայու- թիւններ են իր գովելի արժանիք- ներուն:

Նպատակս է, հանրութեան ան- ծանօթ այս գիտուն բառարանա- գէտ բժիշկը, ալեւորութեան մէջ խորացած տարիքին, ծանօթացնել գրասէր հատարակութեան իր գրա- կան հարուստ վաստակը, որ օր մը իր ժողովուրդէն անտեսուած, ան- ծանօթ մարդու անփառունակ ճա- կատագրով չհեռանայ աշխարհէն:

Ինծի համար հնարաւոր պիտի չըլլար արդար գնահատումով բա- րացուցել իր աշխատակից կեանքը, եթէ մօտէն ու հանգամանօրէն չճանչ- նայի իր գրականագէտի անստգիւտ ձիրքերը: ***

Երեք տարի է ի վեր, նոյն թաղին մէջ կ'ապրինք, քանի մը փողոց հեռաւորութեան եւ յաճա- խադէպ հանդիպումներով, առիթը կ'ունենանք խօսելու ազգային ու համամարդկային իրադարձութիւն- ներու մասին:

Հակառակ որ յառաջացած տա- րիքի մէջ կը գտնուինք երկուքս ալ, ֆիզիքսապէս առողջ ենք, մնա- յուն տկարութիւն մը չունինք, որ անհանգիստ ընէ մեզ:

Պատիկ ու փոքրակազմ է ան, թուփի հասակով, տակաւի գի- րուկ, մշտաժպիտ, առոյգ ու աշ- խոյժ քայլուածքով, բերդի պէս ամուր, որ չի ցուցադրեր իր մեծ տարիքը:

Աշխատանքը չի յոգնեցներ գինքը երկար ժամերու սպառու- մով, ցուրտը եւ տաքը չեն ազդեր իր օրկանիքմին, օրուան բոլոր ժամերուն շարժման մէջ կը պահէ մարմինը, հետեւելով առողջապա- հական օրէնքներուն:

Այսօրը կ'ապրի, չի մտածեր վաղուան ու մահուան վրայ եւ չի շեղի իր խորարմատ համոզումնե- րէն:

Յորդակից է իր հմտութիւնը, կը խօսի՝ բայց չի շատախօսեր, գիտէ ժամանակը խօսելուն եւ լռե- լուն: Կենցաղագէտ ու բարեկիրթ անձ մըն է, բառին ամենաբարձր առումով: ***

Իր ծննդավայր Պարսկաստա- նի մէջ, վաթսուն տարի խղճմութեամբ եւ անշահախնդրու- թեամբ ինամած է իր հիւանդ յաճախորդները եւ փրկած շատե- րուն կեանքը իր խրախուսական պատուէրներով: Որպէս բժշկու- թեան հայր Հիփոկրատէսի հաւա- տարիմ աշակերտ՝ յարգած է իր երդումը եւ անբիծ պահած իր բժշկութեան վկայականը:

Անկախ իր գրագիտական ար- ժանիքներէն, պէտք է ծանօթանալ իր բարեմոյն անձնաւորութեան, պարկեշտութեան եւ խոնարհու- թեան մէջ ճառագայթող, որ կը տպաւորէ քեզ, գաղափարի ու մտածման արտայայտութեամբ:

Հայասիրութիւնը եւ հայրե- նասիրութիւնը իր մէջ արմատա-

ցած առաքինութիւններ են, աստու- ճէ խթանուած ու խրախուսուած ազային դրոշմ կու տայ իր ուսում- նասիրութիւններուն:

Հայ գրականութեան գանձա- տան մէջ չորս բժշկական ծաւալուն հատորներ կը մշտնջենաւորեն իր պանծալի անունը:

Իր մասնագիտական բառա- րանները մեր ժամանակի առաջ- նակարգ հրատարակութիւններ են, որակով ու արժէքով անհամեմա- տելի ու անմրցելի, որոնք ժամա- նակի ազդեցութեան չեն ենթարկ- ուիր ու մաշիր:

Ներկայ հայ իրականութեան մէջ, այն աստիճան նօսրացած են իր նման ազգօգուտ տիպարները, որ բազմութիւններու մէջ դժուար կը գատորշուին՝ հրապարակը ժխ- րող սոփեստներէն ու կիսագրա- գէտներէն:

Դիւրին չէ ժողովուրդի մը համար ճանչնալ ու գնահատել իր փառքերը: Եթէ բարեհոգի մարդիկ խղճահարութենէ թելադրուած չհրապարակեն անոնց ինքնութիւնը ու չբացայայտեն երկար տարիներու աշխատանքով արդիւնաւորած վաստակը, աններելի ապերախու- թիւն գործած պիտի ըլլան:

Ես խղճի մտօք կատարեցի նուիրական պարտականութիւն մը, այս յօդուածով հիասքանչ ուշադ- րութեան հրաւիրելով իմ բարե- միտ ընթերցողներս, որ ճանչնան ու պատուեն այս գիտուն մարդը իր հսկայ վաստակով:

Իր ընդարձակ զարգացումը առած է, ոչ թէ բարձրագոյն ու- սումնարաններէ, այլ իր առանձնա- սենեակին փոքր աշխարհին մէջ, ուր սերտած ու սորված է ութը լեզուներ, իր անվհատ ջանքերով, բաց պահելով իր կեանքին առջեւ աշխարհահռչակ գրականագէտներուն անմահ ստեղծագործութիւ- ները, որով հարստացուցած է իր մտաշխարհը հանրագիտարանի լիութեամբ:

Ութը ժողովուրդներու լեզու- ներով գինուած այս արտասովոր մարդը, խորաթափանց մտքով սուգ- ունեցաւ համամարդկային խոր- հուրդներուն մէջ եւ անկէ մակերե- սի վրայ բերաւ ինչ որ օգտակար ու բարիք է իր ժողովուրդին համար:

Այս ընտիր հայուն ապշեցու- ցիչ գիտութիւնը հմայած է գիս եւ հսկայացուցած է իր սքանչելի կեր- պարը:

Ամէն ինչ որ կը ցուցադրուի իր անձէն, խօսք, մտածում, համո- գում, իր կեանքին պատկերացումն է, իր գոյութեան պատմութիւնը:

Աստուծոյ եւ ազգին ընտրեալ գաւակները ինքնաբերաբար չեն ժամաներ աշխարհ, այլ կ'ուղարկուին Երկինքէն, աստուա- ծային առաքելութեամբ:

Փառք կու տամ Տիեզերակային, որ կեանք ու ներշնչում շնորհեց ինծի, որ կարողացայ այս յօդուածով ծանօթացնել, համեստութեան մէջ վարագուրուած բարձրարժէք հեղինակութիւն մը գրասէր հասարակութեան:

Թող պարգեւատու Տէրը արգասաւորէ կենաց տարիները կենսուրախ առողջութեամբ:

ՀՐԱՎԻՐԱՏՈՍՍ - INVITATION
Գ Ի Ն Ե Ձ Ո Ն

«Հայաստանի ազատագրված տարածքը և Արցախի հիմնախնդիրը»
Վերլուծական և փաստագրական նյութերի ընտրանի

Ժողովածուն կազմել, խմբագրել և ներկայացնում է «Հայոց Համագային ործակցություն» կազմակերպության տնօրեն, դոկտոր՝
Արմեն Այվազյանը

Չորեքշաբթի, Ապրիլի 12-ին, 2006, երեկոյան ժամը 8:00-ին

THE LIBERATED TERRITORY OF ARMENIA AND THE SETTLEMENT OF THE NAGORNO-KARABAKH CONFLICT
Selected analytical and documentary studies

Compiled, edited, and presented by doctor
Armen Aivazyan
Director of «Pan Armenian Commonwealth» organization

Wednesday, April 12, 2006, 2006 at 8:00 pm

Մուտքը ազատ **Glendale Royal Palace Free Admission**
210 S. Brand Blvd., Glendale

ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԻ ՏԱՐԻՆ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՄԱՅՆՔԸ

Շարունակում է իր 14-էն

Եւ Ազնուակապ Օր. Աննա Չամիչ: Հ.Բ.Ը. Միութիւնը մեծ գնահատանքով եւ գոհունակութեամբ կը յիշէ այն օրհնութեան գիրքերն ու կոնդակները, որոնք արուած են Կաթողիկէ կաթողիկոսներու կողմէ:

Պողոս-Պետրոս ԺԳ. Թերզեան - Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս 1910 Յովհաննէս Նազլեան - Արքեպիսկոպոս-Պատրիարք 1937

Գրիգոր-Պետրոս ԺԵ. Աղաճանեան - Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս 1936-65

Իգնատիոս-Պետրոս ԺԶ. Պաթանեան - Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս 1965-76

Հմայեակ-Պետրոս ԺԷ. Կէտիկեան - Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս 1976-82

Յովհաննէս-Պետրոս ԺԸ. Գասպարեան - Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս 1982-99

Ներսէս-Պետրոս ԺԸ. Թարմունի - Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս Ինչպէս նաեւ Սբ. Ղազար Վանքի, Վիեննայի Մխիթարեան Վանքի, Չմմառի Վանքի կրօնապետները իրենց գնահատանքի եւ հիացումի, շնորհակալութեան եւ շնորհաւորութեան խօսքերը ուղղած են Հ.Բ.Ը. Միութեան:

Պէտք է նշել նաեւ թէ Սբ. Ղազար Վանքը փրկելու եւ անոր շարունակականութիւնը ապահովելու համար, Հ.Բ.Ը. Միութիւնը մեծազուժար նուիրատուութիւն մը ըրած է: Հ.Բ.Ը. Միութիւնը միշտ թիկունք կանգնած է Կաթողիկէ համայնքի կրթական եւ մշակու-

թային սքանչելի գործերուն: Օժանդակութիւն ըրած է 100 տարիներէ ի վեր Կաթողիկէ վարժարաններուն, իր հիմնադրութենէն մինչեւ այսօր:

Քանի մը օրինակներ կ'արժէ յիշել ճշմարտութեան սիրոյն:

1912-1913 թուականներուն, նպաստներ յատկացուցած է Քիլիսի, Պէլլանի, Մերսինի եւ Մարաշի կաթողիկէ վարժարաններուն, ինչպէս նաեւ Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան կարինէ վարժարանին:

1935 - Հ.Բ.Ը. Միութիւնը կը նպաստէ 139 ազգային, Կաթողիկէ եւ Աւետարանական վարժարաններու. Սուրիոյ մէջ՝ 62, Լիբանան՝ 28, Յունաստան՝ 24, Պուլկարիա՝ 9, Ֆրանսա՝ 12, Իրաք եւ Պաղեստին՝ 4:

1957 - Տուեալներու վրայ հիմնուած, Լիբանանի եւ Սուրիոյ Կաթողիկէ 22 վարժարաններու կը նպաստէ: Լիբանանի մէջ՝ 13, Հայկազնի մէջ՝ 4, շրջաններու մէջ՝ 2: Սուրի Մխիթարեան վարժարանին, Լը Ռեկի Հայ Կաթողիկէ վարժարանին կ'օժանդակէ նաեւ Պոլսոյ եւ Պէյրութի Հայ Կաթողիկէ եկեղեցիներու վերանորոգութեանց: Ասոնց կողքին, նոյնպէս կը նպաստէ Յունաստանի, Յորդանանի, Ամերիկաներեւ եւ աշխարհատարած կաթողիկէ վարժարաններուն: Նոյնանման օժանդակութիւն կ'ընէ Հայ Առաքելական եւ Հայ Աւետարանական վարժարաններու, որոնց թիւը հասած է մինչեւ 139: Կիլիկիոյ պարպումէն անմիջապէս յետոյ նպաստած է 99 վարժարաններու: Իսկ այժմ կը նպաստէ 52 վարժարաններու, որոնք կը պատկանին Առաքելական, Կաթողիկէ եւ Աւետարանական հա-

մայնքներուն, ինչպէս նաեւ դպրոցներու՝ որոնք կը պատկանին Համազգային, Նոր Սերունդ եւ Թէքէեան մշակութային կազմակերպութիւններուն:

Ահա փաստը Հ.Բ.Ը. Միութեան համազգային կազմակերպութիւն մը ըլլալուն: Հ.Բ.Ը. Միութեան ծառայութիւնները թէեւ կը տարածուին արտերկրի գանազան գաղութներուն վրայ, ան նոյնքան կարեւոր իր նպաստը կը բերէ հայրենիքի վերաշինութեան:

Մեր բոլոր յարանուանութիւնները միշտ եղած են Հ.Բ.Ը. Միութեան կողքին եւ Հ.Բ.Ը. Միութիւնն ալ իրենց հետ, գործակցաբար կը ծառայեն մեր ժողովուրդին հոգե-

ւոր, բարեսիրական, մշակութային եւ ընկերային զարգացման ու բարելաւման, հիմք ունենալով հայապահպանման սրբազան գործը:

Հ.Բ.Ը. Միութիւնը 100 տարիներ շարունակ աշխատեցաւ հինգ սրբութիւններու վրայ՝ Հայրենիք, Եկեղեցի, Մշակոյթ, Դպրոց եւ Երիտասարդութիւն, ծրագրելով եւ գործելով հայութեան ամբողջականութեան հաշտոյն:

Բոլոր յարանուանութիւնները կը սիրեն գործակցիլ Հ.Բ.Ը. Միութեան հետ, որովհետեւ անոր գործը Աստուածահաճոյ է. - Սէր, Բարեսիրութիւն եւ Անսակարկ Նուիրում:

Փառք Հ.Բ.Ը. Միութեան 100 տարիներու յարատեւ ծառայութեան:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year) * \$50,00 for USA
 * \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
 * \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel :----- Fax : -----

الشرق مطعم

WAHIB'S MIDDLE EAST RESTAURANT
 "Where the East Meets the West"

MEDITERRANEAN - LEBANESE FOOD

BANQUET HALL

CATERING FOR ALL OCCASIONS

FAMILY ENTERTAINMENT

EVERY FRIDAY & SATURDAY NIGHT INTERNATIONAL & ARABIC SHOW

NAZO, VARTAN, AMIR & SINGER MUHAMMAD

CALL FOR RESERVATIONS
TEL 626-281-1006 626-587-1048
FAX 626-281-3641

910 E. MAIN ALHAMBRA, CA

BELLY DANCING

PHOTO/CONCEPT-J/D-2005 TEL (626) 795-4493

ՊՕՂՈՍ ԳՈՒԲԵԼԵԱՆԻ «ՓՏԱԽՏ»-Ը ԳԻՐՔԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Շարունակում էջ 13-էն

վատահ է, չէր կարող վատահ չլիներ, որ իր գրողական նկարագիրը գրքից գիրք ամբողջանալու է, կոփուելու է, թրծուելու է, այլապես գրիչը չէր թափախուի մեղանի մէջ... Թէեւ համատարած ինքնահոսի դարաշրջանում ենք ապրում: Այո, արձակագիրը իր բնորոշումների պէս «բաց-սիրտ» ու «բացսեղան» մարդ է: Ի հեճուկս մի շարք բացբերանների, Պօղոս Գուբելեան անհատը փակբերան է, նրանից հեշտ չես կորզի որեւէ գաղտնիք կամ էլ կարծիքի պէս բան: Նա ասի ի բերան կարող է մնալ, սակայն գարմանքից չանցնել անդին: Դա պարտիզանական յատկութիւն էր երկրորդ համաշխարհայինի տարիներին Սեփական հաւատամքի լրտեսը լինել, կը նշանակէ՝ տանուլ չտալ այն, ընդհակառակը, ոչ միայն իր իսկ լրտեսը լինել, այլեւ մոռնախնայ ու բնաբերը միաժամանակ:

... Փտախտը ունէր իր ներքին օրինաչափութիւնը, տրամաբանելու

ու գործելու գաղտնի օրակարգը... (էջ 191):

Հեղինակը տիրապետում նաեւ ճշմարտութեան մտրակը բանեցնելուն, որի շաչիւն-շառաչիւնը լսելի է նրա ստեղծագործութիւններում: Նա հաւատարիմ է իր դասաւանանքին՝ լինել սպիտակ թղթի բարեկամը մինչեւ վերջ ու վերջից յետոյ էլ չդաւաճանել թղթէ սպիտակութեանը՝ միշտ փառաբանելով անաղարտ ճերմակութիւնը, որ իւրաքանչիւր գրողի ստեղծագործական գրասեղանի առագաստն է: Լինել սեփական խղճի նաւավար-նաւազը, ասի հասցնել բարութիւնը, սէրը, յոյսը, հաւատը: Աւելին, մնալ այդպիսին, կտրուկ դարձ կատարելով առ հայրենին: Ափրիկաներից ներք գալ ու դառնալ ազգային արժէքների դրօշակակիրներին: Սա պիտի լինի վաղուայ իրագործելի ծրագիրը: Եւ Պօղոս Գուբելեանը բարդոյթով չի տառապում: Նա յստակ գիտակցում է իր գրչի դերն ու նշանակութիւնը: Եւ ես՝ իբրեւ գրչակից, գործընկեր պարտաւոր եմ խայտալ նրա ձեռքբերմամբ, մտահոգուել վրիպակով, հառաչել թուացնել ամէն մի սխալ:

Այս ամէնով հանդերձ՝ ի՞նչ է բերում Պօղոս Գուբելեանը, ինչպէ՞ս է բերում եւ ինչո՞ւ է բերում: Գրողական աշխատասիրութիւնը նպատակասլաց դարձնող հրատապ հարցադրումների այս եռաժանին է (հարկաւ) այն միակ պատասխանատուն, երբ մէջտեղում շնորհալի գրիչ կայ եւ արդիւնաւէտ տառապանք: Պօղոս Գուբելեանն էլ իր հերթին բերում է ճանապարհ, ճշմարտութիւն եւ կեանք: Սա հենց ինչն է: Բերում է ժամանակակից համարձակութեամբ, սեփական ոճաւորմամբ, անարգել եւ անհողողող: Սա էլ գոնէ նրա ինչպէսն է: Որ ազգը դիմագիծ ու դիրք վերականգնի, ապրի իր պայքարի հորձանուտում, միաւորի մեզ ու ինքն էլ մեզնով միաւորուի: Սա էլ հենց Պօղոս Գուբելեանի ինչուն է: Նրա գրական վաղը հուռթի է: Նախապէս առողջ: Մարտնչողականութեամբ՝ յստակ:

Վերոյիշեալ հարցադրումները կարող են յայտնուել նաեւ միջակութեան գրասեղանին, բայց դա չի նշանակում, թէ այդ քստմնելի միջակութիւն կոչուածը կը կարողանայ սայլը տեղաշարժել: Երբ ժամանակին երիտասարդ Լերմոնտովը բացականչեց՝ «մնաս բարեաւ, անլ-

ուս Ռուսաստան»: Հասարակութիւնը ծափահարեց, քանզի հասկացաւ, ու կուսեց նորեկ տաղանդի տաղանապը: Իսկ իշխող մթնոլորտը, գրաքննադատութիւնը եւ այլ աքցանէ բարքեր սուխններով ընդունեցին այդ ձեւակերպումը, թէ ո՞նց, ինչպէ՞ս է կարելի, ազգատեսցութիւն չէ՞ արդեօք Լերմոնտովի ասոյթը, հայհոյանք չէ միթէ նրա պոռթկումը... շինծու ցաւակիցներ ի յայտ եկան ու դատապարտեցին՝ խորապէս չընկալելով, չըմբռնելով, չնկատելով լաւատեսութեան հատիկը, որն անթաքոյց կար այդ ձեւակերպման տակ: Լերմոնտովի ասոյթը գրեթէ յեղափոխական կոչ էր, մտաւորականի տեղագին մարտահրաւէր՝ յանուն լուացուած ու մաքրամաքուր Ռուսաստան-հայրենիքի: Մեզանում էլ կան վառ օրինակներ, երբ կարող է սխալ մեկնոյթը ճակատագրական լինել: Պերճ Պոռչեանի «ցեցերից» մինչեւ Յակոբ Պարոնեանի «Ազգային Ջոջերն» ու Ն. Աղալեանի «Ապոկալիպսը» լերմոնտովեան ցաւի հանգոյն միտում է հայոց հարցը... Հիմա էլ Պօղոս Գուբելեանի «Փտախտն» է: Շուտընդ մի ապուհի ժամանակի դէմքին, աքացի՝ տարածութեան երեսին, դա ոչ այլ ինչ է, քան հայրենի կերպարի հեռացումը մօտեցում: Ո՞ր գրաքննադատութիւնից խուսափեց հեղինակը, յայտնի չէ: Ընդունենք, որ դա իրօք Ափրիկէի մասին է, բայց այսքան գուզահե՞ո... Այո, մարդակերտութիւն չէ՞ր արդեօք Հոկտեմբերի 27ը... վէպը վերլուծելուց այս կողմ կայ մի իրակա՞նութիւն, որ կոչոււմ է գրողի դիմանկար: Հեղինակն ինքն էլ լաւ գիտէ իր թաց ու չորը, ուստի մեզ համար կարեւորը նրա անհատականութեան պոտենցիալն է, այն ներուժը, որ դեռ տալու է առաւել արժանին, հենց այդ անելիքի մասին է իմ մտահոգութիւնը: Այս դիմանկարի թախտոտ շեշտադրութեան կշռոյթը... Սեփականութիւն է, ներմուծելի չէ, տապալելի չէ, յաղթահարելի է պահեստային լիցքաւորմամբ: Պօղոս Գուբելեան... երկուրեակ եղբայրներից տասնորդական վայրկեանով կրտսերը, ստեղծագործական առումով՝ առաւել յայտնին:

Պօղոս եղբայրը միայնակ է մտել գրական ասպարէզ, հրատարակում է վէպեր, որոնք չնայած իրենց յարուցած տարակարծութեան, ընդունելի են, խրախուսելի են, յիշարժան են: Հեղինակի ծանրաշունչ հեւքի մէջ կայ լուսաւոր մի թեթեւութիւն, որ դեռ ուրախացնելու է բոլորիս: Անխարդախ, ինչպէս արդն ու հացը, պիտի հարիւրութուն աստիճան շրջուենք դէպի գեղարուեստական իսուքը, փարատենք «ոգու սովը»: Շուրջ տաս գիրք է հրատարակել Պօղոս Գուբելեանը: Տարօրինակ միջավայրերից մինչեւ սովորականը բաբախում է գրողական մի անմիջականութիւն, որի հասցէն գուբելեանականութիւնն է: Ինքնասպանութիւնից մինչեւ մարդակերտութիւնը, համախառն դաշնութեամբ, հայ կուսակցութեան հետ, բրինձների սպիտակաթուր դրօշի ներքոյ...: «Փտախտը» փրկութիւն թելադրող վէպ է: Ինչպէս Ն. Աղալեանի «Ապոկալիպսը»: Ելք որոնելու մարմաջը չպէտք է դառնայ ախորոշման իրաւունք: Ընդհակառակը, գրողական կողմնապահութիւնը միշտ էլ ելք ու լուծում չի առաջարկում, այլ՝ մտածելու, խորհելու, մաքառելու, մարտնչելու, պայ-

ԳԻՄՐԻԻ ՈՍԿԵԱՅ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐԸ

Շարունակում էջ 6-էն

ինծի: Ամէն անգամ լսելիս ետք այսպիսի տաղանդներ, կը մտածեմ, որ անսպառ է մեր ժողովուրդի ստեղծագործ ուժը:

Եւ այսպէս 2 ժամ ժողովուրդը հիացած երկար ծափահարեց, ծաղկեփունջերով ողողեց բեմը՝ չուզեցին սրահէն հեռանալ: Մեծ ծափողջուներ Նոր Սեբուսեղ Մշակութային Միութեան, որ անհաւատալի կարճ միջոցին քաջաբար յաջողու-

ցին այս հրաշալի համերգը: Մեծ պրաւօ, ազնիւ երաժշտասէր Անահիտ եւ Հերա Քաջբերունիներուն տարիներէ ի վեր լուռ ու մունջ կը հովանաւորեն 10էն աւելի այսպիսի տաղանդներ: Միայն ճը կրցած էին բերել եւ իրենց հիւրն էին: Դարձեալ մեծ գովասանքի արժանի է «Գէորգ Մոմճեան» հիմնադրամի նախագահ՝ Ռոմէն Կողմոյեանը, որ անվհատ կ'աջակցի «Նոր Անուններ»-ու յայտնաբերումին եւ յառաջընթացին:

ԹՈՐԳՈՍ ՓՕՍԹԱԾԵԱՆ Ի ՊԱՏՈՒԻ

Շարունակում էջ 7-էն

նան: Հանդիսավարը բեմ կը հրաւիրէր յոբելիարը, որ թէեւ յուզուած, սակայն յստակ հոգեվիճակով մը կարճ անդրադարձ մը ըրաւ իր կեանքի որոշ հանգրուաններուն, եւ անկեղծ շնորհաւորութիւններ յայտնեց ձեռնարկի պատրաստութեան եւ յայտագրի մասնակիցներուն հասցէին:

Ապա բեմ պիտի բարձրանար Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, իր գեղեցիկ խօսքը ըսելու համար, յատկապէս գնահատելով յոբելիարին ծառայութեան երկար կեանքը, եւ առաւել կեանք եւ ստեղծագործական աշխատանք մաղթելով:

Ապա իրեն պիտի ընկերանային եկեղեցական դասը ամբողջութեամբ, եւ «Ուրախ լեռ, Սուրբ

եկեղեցի» շարականի երգեցողութեամբ եւ ապա Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի սրբատառ կոնդակի ընթերցումէն, ետք, Առաջնորդ Սրբազանը, Թորգոմ Փօսթաճեանի լամբակին պիտի կայնէր Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ շքանշանը:

Ձեռնարկի աւարտին, տեղի պիտի ունենար իրապէս ճոխ հիւրասիրութիւն որու ընթացքին ներկաները առիթ կ'ունենային շնորհաւորելու յոբելիարը:

Իսկապէս յիշատակելի եւ գեղեցիկ յոբելինական հանդիսութիւն մըն էր որ տեղի ունեցաւ: Մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները վաղեմի բարեկամ եւ գրական գործակից յոբելիար Թորգոմ Փօստաճեանին: Նոյնպէս զինք կը շնորհաւորենք մեր շրջանակի անունով: Թ. Ս.

բարելու է մղում նախ իրեն՝ հեղինակին, ապա եւ ընթերցողներին: Պօղոս Գուբելեանն էլ ունի իր ընթերցասրահը: Ազատագրուած տեղականը գերադասելի է ազատագրող փոխօգնութիւնից: Պետական մուրացկանութիւնից բարձր է ժողովրդի անհաց, անլոյս, անտաք, անհիմն անտեսութիւնը: Անօթի ազգը չի կարող ծնել կուշտ արքաներ: Սա գիտակցում է Պօղոս Գուբելեանը: Աչքաթող չի անում ոչինչ: Նահանջի մէջ էլ պահանջատիրութիւն է նշմարում, դա էլ հենց անհատականութեան վառ դրսեւորում է: Ախորոշումը պարզ է արդէն՝ փտախտ: Կնախարգելիչ բուժումը չպիտի ուշանայ: Եթէ հարկաւոր է, ապա ի կատար ածել վիրահատութիւնը, անգամ կեսար-

եան հատման շնորհիւ: Վաղուայ մարմինը պէտք է առողջ լինի եւ ունենայ հայեցի դիմագիծ: Փառք այս համոզմունքին, որի հատիկները թփրտում են նաեւ Պօղոս Գուբելեանի ստեղծագործութեան էջերում... Յուսով ենք՝ փնջուած տեսնել դրանք, որ զգանք միաբանութեան կուսակուած ներուժը, իսկ այդ ներուժով Արարատ լեռն էլ կարելի է շալակել ու տեղափոխել, բայց դէպի ո՞ւր... Ի հարկէ, դէպի գեղարուեստական գրականութիւնը: Փառք այդ ճանապարհին նաեւ: Կարելի է եւ շալակել: Ոչ թէ հիւր գնալ Արարատին պատմուածքում, կամ վրիպակում: Այլ հենց՝ տանտիրոջ կարգավիճակով այցելել լեռանը, թէկուզ եւ ուշացրած դիմանկարի սահմաններում:

«ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆՊ»
ՇՆՈՒՍԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑԸ
CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ՎԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԸՐՊԵՆԵ, ԼԱ ԸՐԵՄԵՆԹԱ)
ՅԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

Jessica Demirdjian
Realtor®
 Prudential
California Realty
9878 Hibert Street
San Diego, CA. 92131
Bus 858 653-6400 Fax 858 653-6440
Cell 619 846-7738 jessicad@prusd.com

ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ 24ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

ուր պիտի գտնէք արդիական պահանջները լրացնող գրադարան՝ յատկապէս հայ լեզուի բաժինով ճոխ, ընդարձակ դասարաններ, տարրալուծարան, խաղաղապարտ եւ այլն: Հիմնադիրները երազ մը ունէին, թէ եւ թերահաւատներ կային, սակայն յարատեւութեամբ ու հաւատքով այդ երազը իրականացաւ:

Երազ, հաւատք, բաց կը մնայ կարգալ Աստուած շունչէն Եսայի 6.8 «Եւ Տիրոջը ձայնը լսեցի որ կը հարցնէր որո՞ւ դրկեմ, ո՞վ պիտի երթայ մեզի համար»: Եւ ես ըսի «հոս եմ Տէր, զիս դրկէ»:

Տօթք. Աթիքեան կողմէն որ մեզմէ ամէն մէկը մատնացոյց ընէ ինքզինքը եւ պարտաւորութիւնը զգայ Մերտինեանի առաքելութեան մէջ բաժին վերցնելու: «Բարեկամներ, 25րդ տարեդարձի սեմին, այս ձեռնարկը թող ըլլայ սկիզբը հանգանակութեան արշալին, ի նպաստ մեր նոր երազին»:

Երկու շրջանաւարտներ, Օրդ. Նաթալի Մէնէշեան 1998ի շրջանաւարտ, հայերէն լեզուով եւ Օրդ. Գարին Սարտարեան՝ 1995ի շրջանաւարտ, անգլերէն լեզուով խօսք առին: Երկուքն ալ կ'ուսանին համալսարաններու մէջ, առաջինը՝ Քաղաքական Գիտութիւններ, երկրորդը՝ Բժշկութիւն:

Իրենց խօսքին մէջ, երկու շնորհալի հայուհիները վկայեցին Մերտինեանին առած իրենց բարձր ուսումին, հայեցի կրթութեան եւ հոգեւոր ու բարոյական դաստիարակութեան բարերար ազդեցութեան մասին:

Պրն. Յովսէփ Ինճէճիքեան, վարժարանիս տնօրէնը, հպարտանալու առիթ համարեց Հայ Աւետարանական համայնքի բերած նպաստը իր կազմաւորման օրերէն սկսեալ, հիմնելով գոյէճներ, Աստուածաբանական ձեւարաններ ու վարժարաններ Կիլիկիայէն, Միջին Արեւելք ու հիմա՝ Միացեալ Նահանգներ: «Այսօր, հայրենիքէն հազարաւոր մղոններ հեռու, խաղաղականի այս ամիսը զրոյց, ուր այլասերութիւնը այլքները ամէն օր կը կլանեն հայկազունեանց մեր նոր սերունդը, հայ դպրոցը կը մնայ մեր լաւագոյն երաշխիքը եւ ամենէն ապահով լատար հայապահպանութիւնը վեր ու սրբազան առաքելութեան»:

Ան եզրափակեց իր խօսքը «25ամեակի սեմին 2 մարտահրաշքներու առջեւ կը գտնուինք. ա) Ժամանակն է որ Մերտինեան վարժարանը օժտուի նորակառուց շէնքով եւ արդիական սարքերով. բ) Դպրոցը բարձրանայ մինչեւ երկրորդական վարժարանի: Վստահ եմ որ Աստուած մեր ազգին մէջէն նոր «Մերտինեաններ» պիտի հանէ մեր տեսիլքները իրականացնելու համար»:

Պրն. Քիրքեան հրաւիրեց Պրն. Կրէյ Մարթայեանը՝ նախկին Մերտինեանցի որ ներկայիս Էնսինոյ շրջանի (Council) ի անդամ է: Ան հոգաբարձութեան ատենապետին եւ տնօրէնին յանձնեց երեք զնահատագրեր:

Գեղարուեստական բաժնին մէջ ելոյթ ունեցան դպրոցին աշակերտական երգչախումբը, որ երգեց Կոմիտասէն հայ ժողովրդական երգերու փունջ մը եւ ներկաները հաճոյքով ունկնդրեցին Օրդ. Կարինէ Աւագեանի մեներգները, դաշնակի ընկերակցութեամբ Յարութ Մէնէշեանի մեկնումը:

Դպրոցի աշակերտական կեանքէն առնուած սահիկներու ցուցադրութիւն մը տեղի ունեցաւ, Տիկ. Ռիթա Հասրճեանի, (Co-Chair) յանձնարումը ատենապետուհիին բացատրութիւններով:

Վիճակահանութեան էսք, Վեր. Բան Թովմասեանի արթթքով ձեռնարկը աւարտեցաւ:

Այս հաստեղբայր ձեռնարկին գոյացաւ աւելի քան 50,000 տոլար: Իսկ Տիկնանց օժանդակ Մարմին կողմէ, Տիկ. Ժիլիէթ Ապտուլեան, բեմ ելլելով, 10,000 տոլարի չէք մը եւս յանձնեց հոգաբարձութեան: Շնորհակալութիւն բոլորին:

Յատուկ կերպով կ'ուզենք յիշել անունները ձեռնարկը յաջողցնող յանձնախումբին:

Տօթք. Հրայր Աթիքեան, Տօթք. Անի Տարազեան, Պրն. Յովսէփ Ինճէճիքեան, Տիկ. Անի Հանէսեան, Տիկ. Ռիթա Հասրճեան՝ ատենապետուհի (Co-Chair), Տիկ. Մարալ Մաթոսեան, Տիկ. Սիրվարդ Մուրատեան, Տիկ. Ռիթա Մէնէշեան՝ ատենապետուհի (Co-Chair), Տիկ. Սեդա Նալպանտեան, Տիկ. Ճիլտա Պետրոսեան, Տիկ. Հիլտա Սարգիս եւ Տիկ. Էլիզապէթ Թիլքեան:

Բոլորին վարձքը կատար:

ՅՈՎԱՒՓԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԻՄԱԿԱՇԱՆԴԵՍԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

առաւ Հ.Բ.Լ.Մ. Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանային Վարչութեան անդամ Պրն. Ենովք Պալիքեանը, որ ներկաներուն փոխանցեց, թէ ինչպէս միշտ Հ.Բ.Լ.Մ.ը հաւատարմութեամբ պատրաստելու ու դաստիարակելու վսեմ առաքելութեան անհրաժեշտութեան, նախաձեռնած է Փաստախնային ներս Երկրորդական Վարժարանի բացման աշխատանքին, եւ հաւատարմացող որ յաջորդ տարեշրջանին՝ 2006-2007ին դպրոցը արդէն պիտի բանայ իր դռները եւ հրաւիրեց ներկայ ծնողները այցելելու դպրոցը, Open House-ի օրը, որ տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 8, 2006ին Փաստախնայի Հ.Բ.Լ.Մ.ի կեդրոնի շրջափակէն ներս գտնուող

կառուցին մէջ:

Երեկոն խանդավառեցին երգիչ Աբոն ու իր նուագախումբը, որոնք ներկաներուն հաճելի ժամանց պարգեւեցին:

Վարձքը կատար բոլոր անոնց որոնք սատարեցին սոյն դիմակահանդէսին յաջողութեան, որ բաւական հաստեղբայր ձեռնարկ մը եղաւ, նամանաւանդ Մնողա-ուսուցչական մարմինին, որու ատենապետուհին՝ Տիկնան Այտա Սէթեանին մղիչ ու կազմակերպիչ շունչով ու նուիրումով, այս տարեշրջանի աշխատանքները նորանոր յաջողութիւններով կը պսակուին: Յարատեւ յաջողութիւններ կը մաղթենք մեր սիրելի վարժարանին:

Թղթակցութիւնը Վարժարանէն

ՄԱՇՏՈՑ ԳՈՒԷՃ ԵՐԵՔ ՆՈՐ ԴԱՍԸՆԹԱՅԵՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

ստեղծած են մեր համայնքին մէջ եւ փորձառական շրջանէ մը ետք գոյէճը ներառած է սոյն մասնագիտութիւնը իր կրթական ծրագրին մէջ: Մեր փոխարարներու թիւններու զարգացման եւ անոնց մակարդակի բարելաւման մէջ՝ սոյն դասընթացքին հետեւող ուսանողներ մեծապէս պիտի օգտուին Դոկտ. Մելքոնեանի լայն հմտութեանն ու փորձառութեանն:

Գ. Հիպոստատու ժողովեան արուեստն ու գիտութիւնը: Այս նոր դասընթացքը փորձառական շրջան մը պիտի սկսի Ապրիլ 7-էն սկսեալ առաջնորդութեամբ փորձառու եւ հմուտ բժիշկ՝ Տօթք. Յարութիւն Սաղրեանի:

Արձանագրութեան եւ չաւելեալ տեղեկութիւններու համար հետաքրքրուողներ կրնան դիմել Մաշտոց Գոյէճ՝ (818) 548-9345 թիւով: Գոյէճի նոր դպրոցավայրի հասցէն է 411 E. Acacia, Glendale, CA 91205

ՅԱԲԱԿՅԱԿԱՆ

Հանգուցեալ Տիկն ՍԻԼՎԱ ՊՁՏԻԿԵԱՆԻ կանխահաս մահուան տխուր առիթով, Կիլիկեան Կրթական Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը կու գայ իր խորագրաց ցաւակցութիւնները յայտնելու ամուսնոյն՝ գաղութիս երեւելի անձնաւորութիւններէն բարերար Տիար Գրիգոր Պրիկեանին, զաւակներուն եւ համայն հարազատներուն ու յատկապէս Միութեան Պատուոյ անդամ եւ բարերար Տէր եւ Տիկ. Գէորգ Գարաճրճեաններուն եւ առ այդ փոխան ծաղկեպսակի \$100 տոլար կը նուիրէ «Մասիս» շաբաթաթերթին:

Արդարեւ հանգուցեալ Տիկն ՍԻԼՎԱ ՊՁՏԻԿԵԱՆ մեծ ներդրում ունեցած է մեր գաղութային կեանքէն ներս, ի մասնաւորի արուեստի մարզին մէջ: Ան եղած է գործունեայ հասարակական գործիչ մը եւ մեծ հայրենասէր մը:

Հանգիստ անոր հոգնաբեկ աճիւններուն:

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԲԱԿՅԱԿԱՆ

Տիկն ԳՈՂՅԱՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով Տէր եւ Տիկ. Եփրեմ եւ Վարսենիկ Պաղպուտարեան իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի բոլոր հարազատներուն եւ առ այդ \$100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

Տիկն ԳՈՂՅԱՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով այրին Տիկն Մայրենի Կարապետեան եւ այրի Տիկն Մարից Զաղապանեան իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի բոլոր հարազատներուն եւ առ այդ \$100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

Տիկն ԳՈՂՅԱՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով Տէր եւ Տիկ. Նազարէթ եւ Նորա Պապիկեան իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի բոլոր հարազատներուն եւ առ այդ \$20 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկանաք զանոնք նուիրել Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝ ապա առաքեցէք հետեւեալ հասցեով
G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104

[Http://www.massisweekly.com](http://www.massisweekly.com)

ԱՐԵՒԸ ԼԵՈՒԱՆ ԵՏԻՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
Սաեակ Թուֆեանի
«ԱՐԵՒԸ ԼԵՈՒԱՆ ԵՏԻՆ»
Հայրենական
Օրագիրը

Ստանալու համար
դիմել հեղինակին՝
Հեռ. (818) 563-6174

կամ հետեւեալ
գրախանութիւնները
Կլէմտէյի մէջ
Ապրիլ՝ (818) 213-4112
Պերմի՝ (818) 244-3830
Սարգսապատ՝
(818) 500-0790

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ■ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ, Լուսաշող Ապագայ:
Proud Past, Exciting Future.

ՇԲԸՄ-Ի 100 ԱՄԵԱԿԻ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ

ԱՊՐԻԼ 23

Կիրակի, 23 Ապրիլ 2006-ին, Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ Յովնան Արք. Տերտրեան պիտի պատարագէ եւ հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարէ Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցոյ մէջ: Նման հոգեհանգստեան արարողութիւններ պիտի կատարուին տարբեր յարանուանութիւններու պատկանող Հայկական Եկեղեցիներու մէջ:

ԸՈԳԵՐԱՆԳԻՍ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՁ, ՈՐՈՒՆ ՊԻՏԻ ՅԱՋՈՐԴԷ

ԽԱՉՔԱՐ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ՕԾՈՒՄ ԵՒ ԱՂՕԹՔ

Կէսօրէ ետք ժամը 1:30-ին, Փասատինայի Հ.Բ.Ը. Միութեան Կեդրոնին մէջ Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ Յովնան Արք. Տերտրեան, բացումը պիտի կատարէ եւ օժէ հաշքար մը նուիրուած ՀԲԸՄ-ի նուիրեալ եւ հաւատաւոր անդամներու յիշատակին: Իրեն պիտի միանան Հայ Կաթողիկէ եւ Աւետարանական համայնքներու հոգեւոր պետերը:

ՏՈՒՍԱՍՏԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՅԻՍ 7

Կազմակերպութեամբ՝ Հ.Բ.Ը. Միութեան Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանակային Յանձնաժողովին եւ հովանաւորութեամբ՝ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Յովնան Արք. Տերտրեանի, Հ.Բ.Ը. Միութեան 100 ամեակը նշող բացառիկ հանդիսութիւն մը տեղի պիտի ունենայ Մայիս 7, 2006-ին, ժամը 5:00-ին Փասատինայի Ալեք Մանուկեան Կեդրոնին մէջ:

ԳԼԽԱԴՈՐ ԲԱՆԱԽՕՍՆԵՐ՝ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ՝ ՃՈՐՃ ՏԵՕՔՍԷՃԵԱՆ, ԱՍԱՏՈՒՐ ԿԻՉԵԼԵԱՆ

ԱՐՈՒԵՍԱԳԵՏՆԵՐ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏԵԼԵԱՆ, ԼՈՐՆԱ ԿՐԻՑԻԹ

ՄԱՍԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝ ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ ՇԱՄԱՉՊԱՅԻՆԻ ԳՈՒՄԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ, ՇԲԸՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ-ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ ԿԱՐԺԱՐԱՆԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ, ՈՒՒԲԵՆ ԹԵԼՈՒՆՅ, ԱՆԱՇԻՏ ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ

Միտք հրաւիրուած էք բոլորը: Հիւրասիրութիւն հանդիսութենէն ետք: Պատասխանեցէք մինչեւ Ապրիլ 15, 2006, հեռաձայնելով ՀԲԸՄ-ի գրասենեակը՝ (626) 794-7942 կամ գրել՝ info@agbuca.org

ԿԱՆԱ-ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ՅՈՒՆԻՍ 17

Հ.Բ.Ը. Միութեան Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանակային Յանձնաժողովը կը յայտարարէ հարիրամենակի Կալա-Ճաշկերոյթ, տօնելու համար Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան պանծալի տարեդարձը:

ՇԲԸՄ ԸԱՐԻԻՐԱՄԵԱԿԻ ԿԱԼԱ-ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ՆԱԽԱԳԱՅՈՒԹԵԱՄԲ՝ ՈՒՉԸՐՏ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Universal Hilton Hotel Պանոպոլիս մէջ: Յաւելեալ տեղեկութեանց համար հեռաձայնել ՀԲԸՄ-ի գրասենեակը՝ (626) 794-7942, ext. 11 կամ գրել՝ annette@agbuca.org